

मराठी दैनिक

मराठी एकीकरण

बातमीपत्र

मराठी मायबोलीचा अभिमान जोपासणारे एकमेव पत्र

○संपादक : डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक

○उप संपादिका : .सौ. प्रीती दिपक नाईक ○कार्यकारी संपादक : श्री. विनोद दशरथ भेटे

● वर्ष-०५ ● अंक-२५५ ● मुंबई, शनिवार, १८ एप्रिल २०२६ ● पृष्ठ-८ ● मूल्य-५ रु.

MARATHI EKIKARAN BATMIPATRA

किशोरी पेडणेकर यांचे निलंबन नाहीच!

वादावर दोन्हीकडून पडदा?

■ बातमी / लेख, प्रीती दिपक नाईक

मुंबई महापालिकेच्या सभागृहात अर्थसंकल्पाच्या चर्चेदरम्यान गुरुवारी शिवसेनाप्रमुख बाळासाहेबांच्या नावाच्या उल्लेखावरून मोठा गदारोळ झाला. विरोधी पक्षनेत्या किशोरी पेडणेकर यांचे निलंबन करण्याची मागणी सत्ताध्यांच्यांनी लावून धरली, मात्र किशोरी पेडणेकर यांनी शेवटपर्यंत माफी मागितली नाही. त्यामुळे शुक्रवारी या मानापमान नाट्याचा दुसरा अंक बघायला मिळेल अशी अपेक्षा होती. मात्र शुक्रवारी सभागृहात अर्थसंकल्पावरील चर्चा सुरु होती. दोन्ही बाजूने या वादावर पडदा पडल्याचे चित्र होते. विरोधी पक्षनेत्यांचे निलंबन करणाऱ्यांची मागणी करणाऱ्यांनीही आपल्या तलवारी म्यान केल्या होत्या. मुंबई महापालिकेत २५ ते ३० वर्षे सत्तेत असलेल्या ठाकरेंच्या शिवसेनेला हटवून

भाजप आणि शिवसेना (शिंदे) महायुतीने सत्ता स्थापन केली. ठाकरेंच्या शिवसेनेचे नगरसेवक विरोधी पक्षात बसले आहेत. मात्र पालिकेची स्थापना झाल्यापासून दरवेळी पालिका महासभेत शह-काटशहाच्या राजकारणाला ऊत आला आहे. गेल्या काही दिवसांपासून मुंबई महापालिकेच्या सभागृहात अर्थसंकल्पावर चर्चा सुरु आहे. त्यातच गुरुवारी सत्ताधारी आणि विरोधक यांनी एकमेकांना अडचणीत आणण्याचा प्रयत्न केला.

दिवंगत आशा भोसले यांच्या अंत्यसंस्काराच्या वेळी महापौरपदाचा मान न राखता त्यांना दुसऱ्या रंगेत स्थान दिल्याबद्दल शिवसेना (ठाकरे) पक्षाच्या ज्येष्ठ नगरसेविका विशाखा राऊत यांनी हरकतीचा मुद्दा उपस्थित केला होता. त्यावेळी झालेल्या चर्चेत किशोरी पेडणेकर यांनी शिवसेनाप्रमुखांचा अवमान केल्याच्या मुद्द्यावरून सत्ताधारी पक्षाने पेडणेकर यांनी माफी मागावी अशी मागणी केली. या मागणीसाठी सत्ताध्यांच्यांनीच दिवसभर सभागृहाचे कामकाज न करता केवळ प्रतिष्ठेचा मुद्दा तापवत ठेवला.

किशोरी पेडणेकर यांच्या निलंबनाची मागणी सत्ताधारी पक्षाने लावून धरली. यावेळी झालेल्या भाषणांदरम्यान भाजपाचे प्रकाश दरेकर यांनीही अपशब्द वापरला. त्यामुळे विरोधी पक्षालाही या शब्दांचे आयते कोलीत हाती मिळाले. त्यामुळे आधी दरेकर यांनी वापरलेला शब्द कामकाजातून काढा, अशी मागणी विरोधकांनी

लावून धरली. त्यामुळे दोन्ही बाजूंनी शह-काटशहाची स्पर्धा सुरु होती. या राजकारणात अर्थसंकल्पाची चर्चा बाजूलाच राहिली. पेडणेकर यांनी शेवटपर्यंत माफी न मागितल्यामुळे अखेर गुरुवारी कामकाज तहकूब करण्यात आले होते.

शुक्रवारी कामकाजाला सुरुवात झाल्यानंतर आता पुढे काय होणार याबाबत प्रसारमाध्यमांमध्ये उत्सुकता होती. मात्र सभागृह सुरु झाले तेव्हा विरोधी पक्षनेत्या किशोरी पेडणेकर उपस्थित नव्हत्या. महापौर रितू तावडे यांनी अर्थसंकल्पावरील चर्चेला सुरुवात करण्याचे निर्देश दिले. त्यानंतर नगरसेवक अंकित प्रभू यांनी आपल्या भाषणाला सुरुवात केली. थोड्या वेळानंतर किशोरी पेडणेकर या सभागृहात आल्या. मात्र काल काही झालेच नाही अशा पद्धतीने सुरळीतपणे कामकाज सुरु होते. त्यामुळे दोन्ही बाजूने वादावर पडदा पडला असल्याची चर्चा सुरु होती.

मुंबई महानगरपालिका अधिनियम ३६ अ अंतर्गत त्यांचे निलंबन करता येते असा दावा सत्ताधारी पक्षाने केला होता. मात्र या नियमाखाली विरोधी पक्षनेत्यांचे निलंबन करता येत नाही. त्यामुळे अखेर सत्ताधारी पक्षालाही आपला बाणा बाजूला ठेवावा लागला. दोन्ही बाजूने आपापली प्रतिष्ठा सांभाळण्यासाठी अखेर या वादावर पडदा पडला आणि अर्थसंकल्पाच्या चर्चेला पुन्हा एकदा सुरुवात झाली.

मोदी सरकारला मोठा धक्का, महिला आरक्षण आणि डिलिमिटेडन विधेयक नामंजूर

■ नवी दिल्ली। प्रतिनिधी,

देशात चर्चा असलेल्या महिला आरक्षण आणि परिसीमन विधेयकावर जोरदार चर्चा झाली. विरोधकांनी लोकसभेत जागा वाढवण्याच्या विधेयकावर आक्षेप घेतला. तर केंद्रीय गृहमंत्री अमित शहा यांनी लोकसभेत विरोधक एससी-एसटी वर्गाच्या जागा वाढवण्यास विरोध करत असल्याचा आरोप केला. सत्ताधारी आणि विरोधकांमध्ये जोरदार खडाजंगी झाल्यानंतर लोकसभेत महिला आरक्षण विधेयकासाठी मतदान पार पडले. पण, यामध्ये मोदी सरकारला मोठा धक्का बसला आहे. मतदारसंघ फेररचनासह तीन महत्वाची विधेयक लोकसभेत नामंजूर झाले आहेत. नियमानुसार, कायद्यात बदल करण्यासाठी दोन तृतीयांश सदस्यांचा होकार अपेक्षित होता. पण २९८ सदस्यांनी विधेयकांच्या बाजूने मतदान केले. तर, २३० सदस्यांनी विधेयकांच्या विरोधात मतदान केले. त्यामुळे या तीनही विधेयकांचे कायद्यात रुपांतर होऊ शकणार नाही हे स्पष्ट झाले.

नेमकं काय घडलं? कायदा मंत्री अर्जुन राम मेघवाल यांनी लोकसभेत महिला आरक्षण संविधान दुरुस्ती विधेयक मांडले आहे. लोकसभा अध्यक्ष ओम बिर्ला यांनी मतदानासाठी लॉबी रिकामी करण्याचे आदेश दिले होते. भारतीय राज्यघटनेच्या अनुच्छेद ३६८ नुसार, कोणत्याही घटनादुरुस्ती विधेयकासाठी सभागृहात उपस्थित आणि मतदान करणाऱ्या सदस्यांपैकी किमान ६६.६ टक्के म्हणजेच दोन तृतीयांश सदस्यांचे समर्थन असणे अनिवार्य असते. ५४० एकाच मतापैकी सरकारला विजयासाठी

३६० जागांची आवश्यकता होती. पण, यावेळी फक्त समर्थनार्थ २९८ तर २३० सदस्यांनी विधेयकांच्या विरोधात मतदान केले. त्यामुळे, तब्बल ६२ मतांनी सरकार मागे पडले. संसदीय कार्य मंत्री किरन रिजिजू यांनी १३१ वी घटनादुरुस्ती विधेयक नामंजूर झाल्याने इतर दोन विधेयक देखील पटलावर ठेवली नाहीत. गेल्या ११ वर्षांत मोदी सरकार सभागृहात विधेयक नामंजूर करून घेण्यात अपयशी ठरण्याची ही पहिलीच वेळ आहे.

दोन्ही विधेयक चर्चा करताना केंद्रीय गृहमंत्री अमित शहा यांनी विरोधकांवर टीका केली होती. या विधेयकावर लोकसभेत २१ तास चर्चा झाली. या चर्चेत एकूण १३० खासदारांनी सहभाग नोंदवला. यामध्ये ५६ महिला खासदारांचा समावेश होता. दरम्यान, विरोधी पक्षांकडून महिला आरक्षण विधेयक २०२३ मध्ये मंजूर करण्यात आल्याची भूमिका मांडण्यात आली. केंद्र सरकारचा महिला आरक्षण विधेयकासोबत परिसीमन विधेयक आणल्याने विरोधी पक्षांनी सरकारच्या हेतूवर प्रश्नचिन्ह उपस्थित केले. विरोधकांनी महिला आरक्षणाला तत्वतः पाठिंबा दिला असला तरी, या विधेयकात समाविष्ट असलेल्या परिसीमन प्रकियेला तीव्र विरोध केला. खासकरून दक्षिण भारतीय राज्यांच्या जागांचे प्रमाण कमी होईल आणि उत्तर भारताचे वर्चस्व वाढेल, अशी भीती विरोधकांनी व्यक्त केली. हे विधेयक फेटाळले गेल्यामुळे २०२९ च्या लोकसभा निवडणुकीत महिलेला ३३ टक्के आरक्षण मिळण्याच्या प्रकियेला मोठा ब्रेक लागला आहे.

जोतिबा मंदिर विकास आराखड्याच्या दुसऱ्या टप्प्याला 'सुप्रमा'

252 कोटींच्या कामांचा मार्ग मोकळा; ऐतिहासिक वारसा जपत पायाभूत सुविधांचे जाळे तयार करणार

■ मुंबई। प्रतिनिधी,

दख्खनचा राजा श्री क्षेत्र जोतिबा मंदिर परिसराचा कायापालट करण्यासाठी विकास आराखड्याच्या दुसऱ्या टप्प्यातील कामांना राज्य सरकारने सुधारित प्रशासकीय मान्यता (सुप्रमा) दिली आहे. या निर्णयामुळे दुसऱ्या टप्प्यातील १७० कोटी ४९ लाख रुपयांच्या कामांसह एकूण २५२ कोटी ९ लाख रुपयांच्या विकासकामांचा मार्ग आता मोकळा झाला आहे. नियोजन विभागाने यासंदर्भातील शासन निर्णय (जीआर) नुकताच निर्गमित केला असून, तीर्थक्षेत्र

विकास आराखड्यांतर्गत ही कामे तातडीने मार्गी लागणार आहेत. श्री जोतिबा डोंगराचे धार्मिक महत्त्व आणि दरवर्षी वाढणारी भाविकांची संख्या लक्षात घेता, या परिसरात पायाभूत सुविधांचे जाळे विणण्यासाठी हा विस्तृत आराखडा तयार करण्यात आला आहे. दुसऱ्या टप्प्यात प्रामुख्याने भाविकांची सुलभता, पर्यावरण रक्षण आणि ऐतिहासिक वारशाचे जतन यावर भर देण्यात आला आहे. यामध्ये सर्वाधिक २० कोटी २१ लाख रुपये खर्चून डोंगरवारील

जुन्या पायवाटांची डागडुजी व रुंदीकरण केले जाणार आहे. तसेच, जोतिबा मंदिराच्या मुख्य यात्रा ठिकाणचे (सेंट्रल प्लाझा) दुरुस्ती व विस्तारीकरण करण्यासाठी १६ कोटी ३६ लाख रुपयांची तरतूद करण्यात आली आहे.

भाविकांच्या सुरक्षेसाठी आणि गर्दीच्या नियोजनासाठी आपत्ती व्यवस्थापन कक्ष, सीसीटीव्ही नियंत्रण केंद्र, पोलीस कक्ष आणि देवस्थान व्यवस्थापन कार्यालयाची उभारणी केली जाईल. ऐतिहासिक वारसा जपण्याच्या दृष्टीने शाहूकालीन

हुजुरवाडा इमारतीचे संवर्धन करून तिथे पुरातन दस्ताएवज माहिती केंद्र उभारले जाणार आहे. विशेष म्हणजे, देवाच्या मानाच्या अश्वनासाठी आणि उंटासाठी स्वतंत्र निवासाची व्यवस्थाही या प्रकल्पात समाविष्ट आहे.

सांडपाणी व्यवस्थापनासाठी मोठा निधी डोंगरवारील पायाभूत सुविधांमध्ये सांडपाणी व्यवस्थापनासाठी २५ कोटी ३ लाख रुपये, तर कायमस्वरूपी पाणीपुरवठा योजनेसाठी १० कोटी ७४ लाख रुपये खर्च केले जाणार आहेत. तसेच पर्यावरणाचा समतोल

राखण्यासाठी ५ मेगावॉटचे सब-स्टेशन व सोलर प्लांट उभारण्यात येईल.

भाविकांच्या निवासासाठी कम्युनिटी हॉल, प्राथमिक आरोग्य केंद्र, अन्नछत्र आणि वाहनतळांची सुविधाही विकसित केली जाणार आहे. कुशिर ते गायमुख तलाव या पादचारी मार्गाचा विकास आणि श्री यमाईदेवी मंदिर परिसरातील सुविधा केंद्रामुळे भाविकांचा प्रवास अधिक सुखकर होणार आहे. युशारोपणासह बांधित वृक्षांच्या पुनरोपणासाठी ५ कोटीची तरतूद करण्यात आली आहे.

नवी मुंबई महापालिकेतील कर्मचाऱ्यांचे निवृत्ती वय ५८ वर्षेच

■ नवी मुंबई। प्रतिनिधी,

नवी मुंबई महापालिका मधील अधिकारी व कर्मचाऱ्यांचे सेवा निवृत्तीचे वय ५८ वरून ६० वर्षे करण्याचा प्रस्ताव राज्य शासनाने फेटाळून लावला आहे. त्यामुळे कर्मचाऱ्यांचे निवृत्ती वय आता ५८ वर्षेच कायम राहणार असून, या निर्णयामुळे प्रशासन आणि कर्मचारी वर्गाला मोठा धक्का बसला आहे. महापालिकेच्या स्थायी समितीने नव्याने तयार केलेल्या सेवा विनियमात निवृत्ती वय ६० वर्षे करण्याचा प्रस्ताव ठेवला होता. हा प्रस्ताव २० मार्च रोजी झालेल्या सर्वसाधारण सभेत बहुमताने मंजूर करण्यात आला होता. मात्र, या प्रस्तावावर प्रशासनाने त्यावेळी स्पष्ट भूमिका घेतली नव्हती. दरम्यान, या प्रस्तावासाठी राज्य शासनाची पूर्वपरवानगी घेण्यात आलेली नसल्याचे तसेच तयार करण्यात आलेले सेवा विनियम विद्यमान कायदे व शासन नियमांशी विसंगत असल्याचे निदर्शनास आले. यानंतर महापालिका प्रशासनाने शासनाकडे मार्गदर्शन मागितले होते. त्यानुसार नगरविकास विभागाने महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम मधील तरतुदींचा आधार घेत हा उराव प्रथमदर्शनी निलंबित केला आहे. प्रस्ताव मंजूर झाल्यानंतर महापालिकेतील अधिकारी व कर्मचाऱ्यांमध्ये आनंदाचे वातावरण होते. मात्र शासनाच्या या निर्णयामुळे त्यांच्या अपेक्षांवर पाणी फिरले आहे. येत्या सहा महिन्यांत मोठ्या संख्येने कर्मचारी सेवानिवृत्त होणार असल्याने प्रशासनावर त्याचा परिणाम होण्याची शक्यता व्यक्त केली जात आहे.

आरोपीच्या घरावर थेट बुलडोजर अॅक्शन!

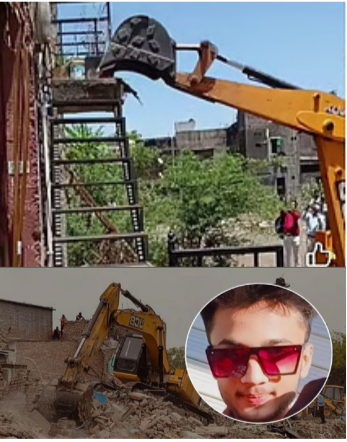
परतवाडा लैंगिक अत्याचारप्रकरणातील मोहम्मद अय्याजच्या घराचे अतिक्रमण पाडणार?

■ अमरावती। प्रतिनिधी,

अमरावतीच्या परतवाडा मधील मुलींचे लैंगिक शोषण करून व्हिडिओ व्हायरल केल्याप्रकरणात आता आरोपीच्या घरावर थेट बुलडोजर अॅक्शन होणार आहे. आज याप्रकरणातील मुख्य आरोपी मोहम्मद अय्याज मोहम्मद तन्वीरच्या घराचे अतिक्रमण अचलपूर नगरपरिषद बुलडोजरने पाडण्याची शक्यता आहे. तर दुसरीकडे आरोपीच्या घराजवळ ही पोलिसांचा बंदोबस्त लावण्यात आला आहे. नगरपरिषदेच्या वतीने आरोपीच्या परिवाराला अतिक्रमण संदर्भात नोटीस दिल्याचीही माहिती सुत्रांनी दिली आहे. मुख्य आरोपीने घराचा काही भाग अतिक्रमण करून बांधल्याचा नगरपरिषदेला संशय आहे.

आतापर्यंत चार आरोपींना अटक

अमरावतीच्या परतवाडा शहरामध्ये अनेक मुलींचे लैंगिक शोषण करून त्यांचे अश्लील व्हिडिओ व्हायरल केल्याच्या प्रकरणात आतापर्यंत चार आरोपींना अटक करण्यात आली आहे. परतवाडा पोलिसांनी आणखी दोन आरोपींना रात्री अटक केल्याने एकूण आरोपींची संख्या चारवर पोहचली आहे. मोहम्मद अय्याज मोहम्मद तन्वीर, उजेर खान इकबाल खान, तरबेज खान तस्लिम खान आणि मोहम्मद साद मोहम्मद सादिक अशा चार आरोपींना पोलिसांनी अटक केली आहे. आरोपी उजेर खान याने त्यांच्या कडे

असलेले अश्लील व्हिडिओ हे मोहम्मद साद मोहम्मद सादिक याला पाठवल्याचे कबुली दिली आहे. दरम्यान इतर आरोपींनी गुन्हाची कबुली दिली आहे. तर नुकत्याच हाती आलेल्या माहितीनुसार, या प्रकरणात आणखी एक आरोपी मध्ये वाढ झाली आहे. हुजेर खान इकबाल खान वय २० वर्षे असे आरोपीचे नाव आहे. या प्रकरणात आतापर्यंत १८ व्हिडिओ आणि ३९ फोटो पोलिसांकडे मिळाले आहे. या प्रकरणात फिचादी संख्या वाढ होणार असल्याने आरोपी आणि गुन्हामध्ये वाढ होण्याची शक्यता आहे. फिचादींनी समोर येऊन पोलिसांना माहिती देण्याचे आवाहन पोलीस अधीक्षकांनी केले आहे. फिचादींची माहिती गोपनीय राखण्यात येणार असल्याची माहिती पोलीस

अधीक्षक विशाल आनंद यांनी दिली आहे.

आज अचलपूर आणि परतवाडा बंदची हाक

अमरावतीच्या परतवाडा शहरामध्ये अनेक तरुणींचा लैंगिक शोषण करून असलेले व्हिडिओ व्हायरल केल्याप्रकरणात आज अचलपूर आणि परतवाडा शहर बंदची हाक देण्यात आली आहे. तर दुसरीकडे अचलपूर-परतवाडा शहरांमध्ये पोलिसांचा मोठा बंदोबस्त आहे. ठिकठिकाणी पोलीस आणि दंगा नियंत्रण पथक तैनात करण्यात आले आहे. चौका चौकात पोलिसांचा मोठा बंदोबस्त लावण्यात आला आहे. घटनेचा निषेध करत असताना कुठलाही अनुचित प्रकार घडू नये यासाठी पोलिसांकडून खबरदारी घेण्यात आली आहे.

कोणाचाच धाक राहिला नाही

दरम्यान यासर्व घडामोडींवर काँग्रेसच्या नेत्या माजी मंत्री यशोमती ठाकूर यांनी प्रतिक्रिया दिली आहे. हे शॉकींग आहे. आपल्या अमरावती जिल्ह्यामध्ये नाशिक सारखे प्रकरण बाहेर आले आहे. कोणाचाच धाक राहिला नाही. नाशिकचे प्रकरणांमध्ये आपण पाहिलं त्याची अशोक खरात याची बायको गायब झाली मुलगा खराबच गायब होतो पोलिसांना दिसत नाही. अशा गोष्टी आपल्या पुरोगामी महाराष्ट्रात घडते केले आहे. फिचादींची माहिती गोपनीय राखण्यात येणार असल्याची माहिती पोलीस

आरोपीला जन्मठेपेची शिक्षा द्या

तर याप्रकरणात युवा स्वाभिमान संघटनेचे अध्यक्ष तथा आमदार रवी राणा यांनी तिखट प्रतिक्रिया दिली आहे. हिंदू मुलींची फसवणूक करून त्याचे व्हिडिओ काढले त्याचा मी जाहीर निषेध करतो, त्याला जन्मठेपेची शिक्षा झाली पाहिजे अशी मागणी आमदार रवी राणा यांनी केली. पोलीसांनी त्याची चांगली धुलाई केली पाहिजे, कारण त्याने लव्ज जिहाद ला पाठवला आहे. वेळ आली तर त्याच्या त्याला आमच्या ताब्यात दिल पाहिजे. आजच्या अचलपूर-परतवाडा बंद ला आमचा पाठिंबा आहे. त्याला पोलीसांनी चांगला धडा शिकवला पाहिजे आणि कडक कारवाई झाली पाहिजे अशी मागणी त्यांनी केली.

आरोपीला फाशीची शिक्षा द्या

तर या प्रकरणात काँग्रेस पक्षाचे खासदार बळवंत वानखडे यांची संतस प्रतिक्रिया समोर आली आहे. मुख्य आरोपी अयान अहमद तन्वीर अहमद फाशीची शिक्षा किंवा त्याला उकळत्या तेलात टाकल पाहिजे अशी उखळज्वनक प्रतिक्रिया खासदार बळवंत वानखडे यांनी दिली. हे अतिशय गंभीर बाब याचा कोणी समर्थन करणार नाही या नारायणवार कठोरताही कठोर कारवाई होऊन त्याला फाशीची शिक्षा द्या असे ते म्हणाले. मुख्यमंत्र्यांनी घेतली गंभीर दखल तर याप्रकरणी भाजपा नेते राज्यसभा खासदार अनिल बोंडे दुपारी १ वाजता विशेष पोलीस महानिरीक्षक रामनाथ पोळके यांची भेट घेणार आहेत. परतवाडा प्रकरणाची एसआयटी मार्फत चौकशी करण्याची मागणी करणार आहेत. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्याकडून परतवाडा प्रकरणाची गंभीर दखल घेतली आहे. काल रात्री जिल्हा पोलीस अधीक्षक विशाल आनंद यांना मुख्यमंत्र्यांनी फोन केला आणि घटनेची माहिती घेतल्याचे समजते.

रात्रीस खेळ चाले! नारळ, कापड, बाहुली अन् टाचण्या...

हातकणंगलेतील स्मशानात अघोरी विद्या, रक्षा विसर्जनाच्या वेळी प्रकार उघडकीस

■ कोल्हापूर। प्रतिनिधी,

पुरोगामी विचारसरणीसाठी ओळखल्या जाणाऱ्या कोल्हापूर जिल्ह्यात पुन्हा एकदा अंधश्रद्धा आणि अघोरी विद्येचा प्रकार समोर आला आहे. हातकणंगले येथे स्मशानभूमीत प्रेतदहनानंतर रात्री अघोरी विधी करण्यात आल्याची घटना घडली. रक्षा विसर्जनाच्या वेळी हा संतापजनक प्रकार उघडकीस आला. त्यानंतर नागरिकांनी नगरपंचायत प्रशासनाच्या कारभारावर नाराजी व्यक्त केली. हातकणंगलेतील निवृत्त तहसीलदार श्रीपती चौगुले यांचे ११ एप्रिल रोजी निधन झाले. १३ एप्रिल रोजी त्यांच्या रक्षा विसर्जनाचा कार्यक्रम पार पडत असताना हा प्रकार समोर आला. यावेळी श्रद्धांजली अर्पण करण्यासाठी मोठ्या संख्येने असल्याचा आरोप नागरिकांनी केला आहे.

रक्षा विसर्जनावेळी काही

अज्ञात व्यक्तींनी नारळ आणि इतर साहित्य वापरून अघोरी विधी केल्याचे दिसून आले. या प्रकारामुळे उपस्थित नागरिकांमध्ये तीव्र नाराजी व्यक्त करण्यात आली. अशा अंधश्रद्धाजन्य विधी परिसरातील वातावरण दूषित होत असल्याची भावना नागरिकांनी व्यक्त केली.

यापूर्वीही घडले होते असे

प्रकार हातकणंगले परिसरात यापूर्वीही अशा प्रकारच्या घटना घडल्या असल्याची माहिती स्थानिकांनी दिली. मात्र, प्रशासनाकडून कोणतीही टोस कारवाई न झाल्याने अशा घटनांना पुन्हा प्रोत्साहन मिळत असल्याचा आरोप नागरिकांनी केला आहे.

कडक कारवाई आणि

सीसीटीव्हीची मागणी

या पार्श्वभूमीवर संबंधित

अघोरी प्रकार करणाऱ्यांवर कठोर कारवाई करावी, अशी जोरदार मागणी होत आहे. तसेच स्मशान परिसरात सीसीटीव्ही कॅमेरे बसवावेत, नियमित देखरेख ठेवावी आणि जबाबदार अधिकार्यांनी लक्ष घालावे, अशी मागणी नागरिकांनी केली आहे.

नगरपंचायतीवर

निष्काळजीपणाचा आरोप हातकणंगले नगरपंचायतीचा समळाच कारभार हा अत्यंत हिसाळ असल्याची तक्रार लोकांमधून सातत्याने केली जाते. कोणत्याही प्रश्नावर वेळकाढूपणा करणाऱ्या प्रशासनाचे स्मशानातील या अशा अघोरी विद्या प्रकरणाकडेही दुर्लक्ष केल्याची तक्रार होत आहे. या आधी स्मशानात आणि गावातही अनेकदा असे प्रकार घडले आहेत. स्मशानात वारंवार अशा घटना घडूनही कोणतीही उपाययोजना करण्यात आलेली नाही. ना सीसीटीव्ही बसवण्यात आले, ना सुरक्षेची कोणतीही यंत्रणा उभारण्यात आली. या घटनेनंतर तरी प्रशासन जागे होणार का, असा सवाल नागरिक उपस्थित करत आहेत. पोलीस आणि स्थानिक प्रशासनाने तातडीने कारवाई न केल्यास नागरिकांचा संताप अधिक वाढण्याची शक्यता आहे.

रस्त्यावरील बेशिस्त वाहतुकीचे बळी!

बेशिस्त वाहतूक हा आपला रस्त्यावरील मूलभूत अधिकार असल्यासारखी परिस्थिती ठाणे, मुंबई तसेच राज्याच्या इतर शहरात कायम असते. त्यामुळे होणाऱ्या रोजच्या अपघातांशी आपल्याला काहीएक देणेघेणे नाही, जोपर्यंत आपल्याला कोणी अशा अपघातात बळी जात नाहीत किंवा जखमी होत नाहीत तोपर्यंत अशा अपघातांचे गांभीर्य आपल्यापर्यंत पोहचत नाही. एका वाहनचालकाची किरकोळ वाटणारी छोटीशी चूक त्याच्यासह इतरांच्या जीवाला धोका निर्माण करते, सोबतच अपघातात जे बळी जातात त्यांच्या कुटुंबाचीही आयुष्यभराची फरफट होते. कोणत्याही अपघातात एकच माणूस बळी जात नाही, त्याच्यासोबत त्याच्या कुटुंबाच्या आनंदाचा, त्याच्या मुलाबाळांच्या भविष्याचा बळी जात असतो. एवढे बळी रोजच्या रोज रस्त्यावर जात असतानाही रस्त्यावरच्या वाहतूक नियमाविषयी आपण वाहनचालक नागरिक म्हणून गांभीर्य आणि सजग नसतो. कल्याणात झालेल्या भीषण अपघातात 11 जणांचा गेलेला बळी बेशिस्त वाहतुकीचे भीषण उदाहरण म्हणून समोर यावे. वाहतुकीचे नियम हे मोडण्यासाठीच असतात, पाळण्यासाठी नाही, असा एक सर्वव्यापी धोकादायक समज आपल्याकडे प्रचलित झालेला आहे. सिग्नल तोडून पळून जाणे, ही आपल्याकडे भूषणावह बाब असते, वाहतूक पोलिसांना चकवून आपले वाहन कसे पुढे दामटवले याचे किस्से मोठे 'कर्तृत्त्व' गाजवल्यासारखे ऐकले-ऐकवले जातात. काळी-पिवळी टॅक्सी, सीक्स किंवा तीन सीटर रिक्शा, सार्वजनिक खासगी वाहनांमध्ये जास्तीचे प्रवासी कोंबून भरण्याला आपलीही प्रवासी म्हणून मूक संमती असते. वाहतुकीचे कायदे ही सर्वात दुर्लक्षित करण्याची सार्वजनिक बाब असल्याचे आपण मान्य केलेलेच असते. घराबाहेर सार्वजनिक जीवनात असताना कित्येकदा आपण सजग नागरिक नसतोच, आपण जबाबदार वाहनचालकही नसतो. ओव्हरटेक करून वाहन पुढे दामटवण्यात आपल्याला जीवघेणे शील वाटत असते. दुचाकीस्वारांना रस्त्यावरच्या वाहतुकीचा कमालीचा धोका असताना एकाच दुचाकीवर दुचाकीस्वार, त्याची धोका, एक किंवा दोन लहान मुलेही बसलेली दिसतात. एकाच वेळी रस्त्यावरच्या धोकादायक वेगात केवळ दोन चाकांच्या भ्रवशावर सामील झाल्याचे आपण रोज पाहतो. हेल्मेट परिधान करताना त्याचा गळ्याकडचा बेल्ट न लावण्यामागे केवळ आणि केवळ वाहतूक पोलिसांना गंडवण्याचा आपला उद्देश असतो, मात्र रस्त्यावरचा वाहतूक पोलिस त्याच्या वेतनासाठी रस्त्यावर ड्युटी करत नसून तो आपल्या सुरक्षेसाठी तिथे तैनात केलेला आहे, याविषयी आपल्याला काहीही सोयसुतक नसते. हाच प्रकार चारचाकी वाहनातही सीट बेल्ट न लावण्याविषयी अंमलात आणला जातो. रस्त्यावर झेझा क्रॉसिंगच्या कितीतरी पुढे जाऊन आपले वाहन थांबवल्यावर वाहतूक विभागावर आपण इतर पादचारी नागरिकांवर 'मोटे उपकार' केल्याचा आपला आविर्भाव असतो. अॅम्ब्युलन्स, अग्निशमन दल पोलिसांच्या वाहनासाठी प्रगत देशांमध्ये राखीव लेन रस्त्यावर आखून दिलेल्या असतात, या लेनमध्ये शिरकाव करणे म्हणजे सार्वजनिक सुरक्षा धोक्यात आणल्याचे त्या ठिकाणी मानले जाते. याउलट आपल्याकडे कायदा मोडणे हे मोटेपणाचे लक्षण मानले जाते. आपल्याकडे रस्त्यावरील खड्डे म्हणजे अपघाताची सार्वकालिक कारणे ठरलेली आहेत. असे असताना वाहतुकीचे नियम मोडून अपघात ओढवून घेण्याची भीषण हास आपल्यातील कित्येकांना असू शकते. सार्वजनिक रस्ता हा आपलीच खासगी मालमत्ता असून वाहनासोबतच आपण रस्ताही विकत घेतला आहे, अशा अविभावात रस्त्यावर अनेक वाहनचालकांचा वावर असतो. रिक्शा, टॅक्सी किंवा इतर खासगी सार्वजनिक वाहतूक सेवा देणाऱ्या वाहनचालकांमध्ये वाहतुकीचे नियम मोडण्याची जणू स्पर्धाच लागलेली असते. कुठलाही सिग्नल न देता प्रवासी भरण्यासाठी रस्त्यात अचानक वाहन थांबवणे, बाजूला घेणे, मध्येच प्रवासी उतरवणे आदी वाहतूक कायद्याचे उल्लंघन आपल्याकडे किरकोळ बाब मानली जाते. ते नेहमीच होत असते. दोन वाहनांमधील सुरक्षित अंतराचा संदेश हा केवळ सार्वजनिक वाहनांमागे शोभेच्या सुविचारपुरताच उरलेला असतो. तर खासगी लोखंडी डंपर, मिक्सर, मोटाले कॅंटेनर, टॅंकर असे वाहतुकीतले राक्षस रस्त्यावर उतरवणाऱ्या अवजड वाहन चालकांना इतर किरकोळ वाहन चालकांच्या जीवाचे मोल वाटत नाही. या लोखंडी राक्षसांना दुचाकीस्वाराने धडकल्यास किंवा अवजड वाहनाने दुचाकीला ठोकरल्यास दुचाकीचालकाचा जीव जातो. ही मंडळी रस्त्यावर वाहतुकीबाबत कमालीची बेदरकार बेफिकीर असतात. रामगड जिल्ह्यात 2025 या वर्षभरात 652 अपघातांची नोंद झाली. ज्यात 259 जणांचा मृत्यू झाला. तर 598 जण जबर जखमी झाले. तर सन 2024 मध्ये जिल्ह्यात 732 रस्ते अपघातांची नोंद झाली. अशीच परिस्थिती राज्याच्या इतर जिल्हांमध्येही थोड्याफार फरकाने आहे. वाहतुकीचे नियम आणि अपघातांची संख्या कमी करण्याची जबाबदारी केवळ वाहतूक पोलिसांवर दकलून चालणार नाही. रस्त्यावरून वाहने चालवताना आपल्यासोबत इतरांचीही सुरक्षितता लक्षात घ्यायला हवी. तशाच प्रकारे वाहने चालवायला हवी. वाहने ही जीवनाची गती वाढवण्यासाठी आहेत, पण ती गती जीवघेणी ठरू नये. कारण आपण जिवंत असलो तर सर्व काही आहे.

मुलींना जंक फूडची मोहिनी!

जगभर जंक फूड खाण्याचं प्रमाण वाढत चाललंय, हे सर्वानाच माहीत आहे. पण ते खाण्यांमध्ये मुलींची संख्या लक्षणीय असल्याचं दिसत आहे. संध्याकाळी वॉकला जातो, त्या गल्लीत वडापाव, समोसा, चाट, सॅन्डविच, मोमोज, चायनीज मिळणारी दोन दुकानं वजा रेस्टॉरंट आहेत. तिथं आधी रिश्वावाले, वॉचमन, घर कामगार, आसपासच्या दुकानातील कामगार व कर्मचारी अधिक असायचे. आता त्यांच्यापेक्षा अधिक संख्येने मध्यम व उच्चमध्यम वर्गातील तरुण मुलं-मुली दिसतात. मुलींची संख्या मोठी असते.

माज्या घरासमोर किराणा मालाची दोन दुकानं आहेत. तिथं अर्थातच सर्व प्रकारची कॉल्ड्रिक्स, विविध आईसक्रीम्स, अनेक ब्रँडचे व प्रकारचे चिप्स आणि तत्सम फास्ट फूडची पाकिट विक्रीला असतात. दिवसभर तिथं अनेकजण येत असतात. त्यात किशोरवस्थेतील किंवा तरुण मुलं, मुली, काही मध्यमवर्गीय आया व त्यांच्या मुली वगैरे अधिक असतात. त्यातील अनेकजण व जणी बाहेर अडकवलेली चिप्सची पाकिट आणि सोबत कॉल्ड्रिक्स विकत घेताना दिसतात. दुपारनंतर चिप्स, कॉल्ड्रिक्स, आईसक्रीम घेणाऱ्यांची संख्या वाढते. वचंभर हे चित्र असतं. गेल्या दोन-तीन वर्षांत चिप्स व कॉल्ड्रिक्स व आईसक्रीम घेणाऱ्यांत शाळा-कॉलेजात जाणाऱ्या व आसपासच्या कार्यालयात काम करणाऱ्या मुलींचं प्रमाण खूपच वाढत असल्याचं जाणवलं. मग बारकाईने पाहायला सुरुवात केली, तेव्हा बहुतांशी तरुण मुलं नुसतं कॉल्ड्रिक्स व क्वचित आईसक्रीम घेतात आणि मुली चिप्स, चॉकलेट, आईसक्रीम व कॉल्ड्रिक्स अधिक घेतात, असं लक्षात आलं. या निमित्ताने जाणवलेल्या काही गोष्टी.

जगभर जंक फूड खाण्याचं प्रमाण वाढत चाललंय, हे सर्वानाच माहीत आहे. पण ते खाण्यांमध्ये मुलींची संख्या लक्षणीय असल्याचं दिसत आहे. संध्याकाळी वॉकला जातो, त्या गल्लीत वडापाव, समोसा, चाट, सॅन्डविच, मोमोज, चायनीज मिळणारी दोन दुकानं वजा रेस्टॉरंट आहेत. तिथं आधी रिश्वावाले, वॉचमन, घर कामगार, आसपासच्या दुकानातील कामगार व कर्मचारी अधिक असायचे. आता त्यांच्यापेक्षा अधिक संख्येने मध्यम व उच्चमध्यम वर्गातील तरुण मुलं-मुली दिसतात. मुलींची संख्या मोठी असते. लोखंडवालातील मॅकडोनाल्ड, ब्रेडक्राफ्ट, एडन बेकरी यापासून सर्व भेटपुरी तसंच चाट व फास्ट फूड स्टॉलवर मुली व महिलांचीच अधिक गर्दी असते. हल्ली रेस्टॉरंटपेक्षा अशा ठिकाणी खाणारे वाढलेत, याचं कारण तुलनेने स्वस्त, मस्त, चटपटील खाणं त्यांना आवडत असणारं. फास्ट फूड म्हणजे हॉय फॅट, सॉफ्ट अँड शुगर (एचएफएसएस) पदार्थ खाण्याचं हे प्रमाण धक्कादायक आहे. एचएफएसएस खाण्यांमध्ये मुलींचं प्रमाण खरंच जास्त व वाढलं आहे की, आपला हा अंदाज चुकीचा व मुलींवर अन्याय करणारा आहे, हे तपासून पाहण्याचं ठरवलं. त्यासाठी गुगलवर विविध बातम्या, सर्व्हे व अभ्यास पाहायला सुरुवात केली, तेव्हा ती वस्तुस्थिती असल्याचं लक्षात आलं. मुंबईसह जवळपास सर्व मोट्या शहरांत मुलींमध्ये फास्ट व जंक फूड खाण्याचं प्रमाण खरोखर वाढलं आहे. किशोरवयीन, पौर्णडावस्थेतील व तरुण मुली तसंच महिलांना जंक फूडचं व्यसन लागलं आहे की काय, अशी शंका काही अभ्यास पाहून वाटलं. पौर्णडावस्थेतील हार्मोनल बदल, मासिक पाळीविषयीची भीती, अस्वस्थता व अनियमितता ही त्यांची काही कारणे आहेत, असं काही अभ्यासात नमूद

घर कामगार, आसपासच्या दुकानातील कामगार व कर्मचारी अधिक असायचे. आता त्यांच्यापेक्षा अधिक संख्येने मध्यम व उच्चमध्यम वर्गातील तरुण मुलं-मुली दिसतात. मुलींची संख्या मोठी असते. लोखंडवालातील मॅकडोनाल्ड, ब्रेडक्राफ्ट, एडन बेकरी यापासून सर्व भेटपुरी तसंच चाट व फास्ट फूड स्टॉलवर मुली व महिलांचीच अधिक गर्दी असते. हल्ली रेस्टॉरंटपेक्षा अशा ठिकाणी खाणारे वाढलेत, याचं कारण तुलनेने स्वस्त, मस्त, चटपटील खाणं त्यांना आवडत असणारं. फास्ट फूड म्हणजे हॉय फॅट, सॉफ्ट अँड शुगर (एचएफएसएस) पदार्थ खाण्याचं हे प्रमाण धक्कादायक आहे. एचएफएसएस खाण्यांमध्ये मुलींचं प्रमाण खरंच जास्त व वाढलं आहे की, आपला हा अंदाज चुकीचा व मुलींवर अन्याय करणारा आहे, हे तपासून पाहण्याचं ठरवलं. त्यासाठी गुगलवर विविध बातम्या, सर्व्हे व अभ्यास पाहायला सुरुवात केली, तेव्हा ती वस्तुस्थिती असल्याचं लक्षात आलं. मुंबईसह जवळपास सर्व मोट्या शहरांत मुलींमध्ये फास्ट व जंक फूड खाण्याचं प्रमाण खरोखर वाढलं आहे. किशोरवयीन, पौर्णडावस्थेतील व तरुण मुली तसंच महिलांना जंक फूडचं व्यसन लागलं आहे की काय, अशी शंका काही अभ्यास पाहून वाटलं. पौर्णडावस्थेतील हार्मोनल बदल, मासिक पाळीविषयीची भीती, अस्वस्थता व अनियमितता ही त्यांची काही कारणे आहेत, असं काही अभ्यासात नमूद

केलं आहे. पण त्याचबरोबर या वर्गाकडे असलेला बंधाऱ्यां पैसा, जाहिरातीचं प्रचंड आकर्षण, मित्र-मैत्रिणीसोबत इटिंग आऊटची सवय व आपण आज बाहेर अमूक तमूक खाल्लं हे इतरांना सांगण्याची फॅशन हीसुद्धा कारणे असावीत. ग्रामीण भागात जंक फूड मिळण्याचं व खाण्याचं प्रमाण तुलनेने बरंच कमी आहे. हॉय फॅट, सॉफ्ट व शुगर असलेल्या खाद्यपदार्थांचा जो उल्लेख केला, ते सर्वाना माहीत आहेत. तरीही बटाटेवडा, समोसा, कचोरी, बर्गर, पिज्जा, सॅन्डविच, नूटल्स, दाबेली, मोमोज, चायनीज, चाट प्रकार या सर्व पदार्थात घरातील जेवणापेक्षा अधिक मीठ असतं. त्यामुळे ते चटपटीत लागतात. तसे पदार्थ खायला आवडतात. पुढे पुढे ते एकदा खाऊन समाधान होत नाही आणि त्यामुळे ते पुन्हा पुन्हा व रोज खाल्ले जातात. एका वेळी दोन प्लेट पाणीपुरी, दोन वडापाव व दोन-तीन आईसक्रीम खाणं याचा अर्थ एकच व एकदा खाण्याचं समाधान होत नाही, असा आहे. एकदा खाण्याचं समाधान होत नाही, ह्यातून दुसऱ्यांदा, तिसऱ्यांदा खाणं म्हणजे ती सवय झाली आणि पुढे ते व्यसन होतं. पौर्णडावस्थेतील व तरुण मुलींवर असं खाणं नियमित झालं आहे, असं काही अभ्यासात दिसून आलं आहे. म्हणजे आवडीचं रूपांतर सवय व व्यसनात होण्याची ही प्रक्रिया म्हणता येईल. किशोरवयीन व तरुण मुलींमध्ये ते आधीपासून अधिक आहे. आता ते मुली व महिलांमध्ये वाढत असल्याची चिंता आहे.

वर उल्लेख केलेले पदार्थ खारट, नमकीन म्हणजेच चटपटीत आहेत. दुसरीकडे विविध प्रकारची गोड बिस्कीट्स, चॉकलेट्स, कॉल्ड्रिक्स व आईसक्रीम या गोड वा मिठाईप्रमाणे अतिगोड पदार्थांच्या आवडीचं रूपांतरही सवय व व्यसनात होत चाललं आहे. पूर्वी चॉकलेट्स, कॉल्ड्रिक्स व आईसक्रीम हे उन्हाळ्यात कधी तरी विकत घेतलं जात असे. आता नॅचरल, अप्सरा, के. रुस्तम, हॅवमोर या व अन्य आईसक्रीम पॉलरपार्शी कोणत्याही हंगामात व कोणत्याही वेळी खुबड दिसते. आईसक्रीम व चॉकलेट्स खाणं हे जणू स्टॉल स्टेटमेंटच झालं आहे. त्यामुळे यांच्या जाहिराती तरातरांना टागट करणाऱ्याच दिसतात. त्यातून घोंगडावस्थेतील प्रेमाचं दर्शन घडवलं जातं. ते हुरळून टाकणारं असतं, त्याची थुरळ पडते आणि मग त्यावरील खर्च वाढतो. मुंबईतील निर्मला निकेतन कॉलेज ऑफ सोशल वर्कमधील काही विद्यार्थिनींनी मुंबईच्या विविध भागांतील आणि निम्म, मध्यम व उच्च मध्यम अशा तिन्ही आर्थिक गटांतील एक हजारानं अधिक मुलींशी बोलून सादर केलेला एक अभ्यासपूर्ण लेख यंनिमित्ताने पाहण्यात आला. त्यात तरुण मुलींच्या रोज, सामाहिक व मासिक खाण्यात चाट, फ्रेंच फ्राईज, वडापाव, समोसा, इन्स्टंट नूडल्स, चॉकलेट्स, गोड बिस्कीट्स, आईसक्रीम, स्मूदी यांचं प्रमाण 40 ते 48 टक्के असल्याचं नमूद केलं आहे.

उच्च आर्थिक गटातील

मुलींमध्ये चीज, आईसक्रीम, स्मूदी यांचं प्रमाण अधिक, तर निम्म आर्थिक गटातील मुलींमध्ये साखरेचा चहा पिण्याचं प्रमाण जास्त असल्याचं निर्मला निकेतनच्या अभ्यासात नोंदवलं आहे. त्यांनी 13 ते 18 या वयोगटातील मुलींशी बोलूनच हे सार नोंदवलं आहे. वेगळ्या खाद्यपदार्थांचं आकर्षण, जाहिरातीची थुरळ आणि समवयस्क मैत्रिणींचा दबाव ही जंक फूड अधिक खाण्याची कारणे नोंदवली आहेत. साखर, चरबी व मीठ अधिक असलेले पदार्थ खाण्यामुळे जगभरात 28 टक्के मुलींचं वजन जास्त (ओव्हरवेट) आहे, असं यापूर्वी आढळून आलं आहे. भारतात व मुंबईसारख्या शहरातही शाळा व कॉलेजातील चित्र असंच आहे.

देशातील अन्य मोठ्या शहरातही मुलींमध्ये जंक फूड खाण्याचं प्रमाण खूप वाढत आहे. तरुण मुलांमध्येही ते जास्त आहे. तरुण यथातच लडुणगा, रकदाबा, मधुमेह, हृदयविकार हे आजार बळवत असल्याचं अनेक अभ्यासातून दिसून आलं आहे. सेंटर फॉर सायन्स अँड एनव्हायर्नमेंटने शाब्देत जाणाऱ्या 9 ते 14 या वयोगटातील 13 हजारानं अधिक मुलांमुलींशी बोलून अहवाल सादर केला. त्यात 93 टक्के विद्यार्थी आठवड्यातून एकदा अधिक वेळा पॅकवॉर्ड अन्न खातात, 68 टक्के विद्यार्थी गोड पाने (कॉल्ड्रिक्स) पितात आणि 53 टक्के मुलं दिवसातून किमान एकदा पॅकवॉर्ड अन्न वा पेयाचं सेवन करतात, अशी धक्कादायक माहिती आहे. शिवाय 25 टक्के मुलं-मुली आठवड्यातून एकदा पिज्जा, बर्गर खातात. हे भीतीदायक आहे. मुंबईतील अनेक घरात दिवसातून तीन-चार वेळा डिलिव्हरी बॉक्स खाण्याचे पदार्थ आणून देत असतात. अगदी रात्री दोन-तीन वाजताही फूड डिलिव्हरी सुरू असते. पुरुष काय व स्त्रिया काय, कोणीच त्याच्या इतकं आहारी जातं काय नये. स्त्रियांच्या मासिक पाळी व प्रजनन क्षमता यावरही जंक फूडचा परिणाम दिसू लागल्याचे काही वैद्यकीय अहवाल आहेत. त्यामुळे ते खाणाऱ्या मुलींचं वाढत प्रमाण अस्वस्थ करत आहे.

मराठा साम्राज्याच्या महाराणी ताराबाई

महाराणी ताराबाई या छत्रपती राजाराम महाराजांच्या पत्नी आणि छत्रपती शिवाजी महाराजांचे सरसेनापती हंबीरवार मोहिते यांची कन्या होत्या. त्यांचा जन्म १४ एप्रिल १६७५ साली झाला. ताराबाईचे लग्न छत्रपती राजाराम महाराजांशी १६८३-८४ च्या सुमारास झाले. ९ जून १६९६ रोजी ताराबाईंना शिवाजी हा पुत्र झाला. मार्च १७०३ रोजी छत्रपती राजाराम यांचा सिंहगड किल्ल्यावर मृत्यू झाला. त्यानंतर राज्यकारभाराची सर्व सूत्रे हाती आल्यावर समोर उभ्या असलेल्या अनेक कठीण प्रसंगांनी खचून न जाता मोगली फौजांना मागे सारण्यासाठी ताराबाईंनी आक्रमक भूमिका घेतली. लष्कराचा आत्मविश्वास वाढवला. मोगलांना कर्दनकाळ वाटावेत असे कर्तृत्ववान सरदार त्यांच्यासमोर उभे केले. दिल्लीच्या राजसत्तेवर स्वतःचा असा धाक निर्माण केला. सन १७०५ मध्ये मराठी फौजा निर्मला ओलांडून माळवा प्रांतात शिरल्या आणि मोगल फौजांना त्यांनी खडे चारले. त्या जिंकलेल्या प्रांतांमधून चौथाई आणि सरदेशमुखी वसूल करून स्वराज्याची तिजोरी आर्थिककष्टात बळकट केली. करवीर राज्याची, कोल्हापूरच्या राजगादीची ताराबाईंनी स्थापना केली. ताराबाईं मराठ्यांच्या इतिहासातील एक कर्तव्यगार राजस्त्री होत्या. छत्रपती शिवाजी महाराज आणि संभाजी महाराज यांच्यामागे त्यांनी कणखरपणे राज्याची धुरा सांभाळली. संताजी, धनाजी यांना धक्कादायक माहिती आहे. शिवाय 25 टक्के मुलं-मुली आठवड्यातून एकदा पिज्जा, बर्गर खातात. हे भीतीदायक आहे. मुंबईतील अनेक घरात दिवसातून तीन-चार वेळा डिलिव्हरी बॉक्स खाण्याचे पदार्थ आणून देत असतात. अगदी रात्री दोन-तीन वाजताही फूड डिलिव्हरी सुरू असते. पुरुष काय व स्त्रिया काय, कोणीच त्याच्या इतकं आहारी जातं काय नये. स्त्रियांच्या मासिक पाळी व प्रजनन क्षमता यावरही जंक फूडचा परिणाम दिसू लागल्याचे काही वैद्यकीय अहवाल आहेत. त्यामुळे ते खाणाऱ्या मुलींचं वाढत प्रमाण अस्वस्थ करत आहे.

'मुले ही देवाघरची फुले' या सुविचारानुसार भारतीय संस्कृतीतील मुलांचे निष्पापण आणि त्यांचे महत्त्व अधोरेखित होते. हीच मुले देशाची भावी पिढी असल्याने त्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी सरकारची भूमिका तितकीच महत्त्वपूर्ण ठरते. मुलांच्या संगोपनाची पालक म्हणून आई-वडील जेवढी काळजी घेतात, तसेच उत्तरदायित्व त्या राज्याकडे येते. एखाद्या मुलाने खेळत किंवा अन्य क्षेत्रात देदीप्यमान कामगिरी केली की, संबंधित राज्याच्या मुख्यमंत्र्याला तो अभिमान वाटत असतो. अशा मुलांना अनेकदा राज्य सरकारकडून सन्मानित केले जाते. त्यामुळे बाल तस्करीच्या घटना एखाद्या राज्यात घडत असतील तर, संबंधित राज्याने या गांभीर्य समस्येकडे दुर्लक्ष करून कसे चालेल? हा प्रश्न ऐपीवर आला आहे.

सर्वोच्च न्यायालयाने गुरुवारी झालेल्या सुनावणीत एका 'बाल तस्कर' या गांभीर्य विषयाकडे पुन्हा एकदा संपूर्ण देशाचे लक्ष वेधले आहे. २०२५ साली सर्वोच्च न्यायालयाने बाल तस्करी प्रकृती काटेकोरपणे अंमलबजावणीचे निर्देश दिले होते. त्याकडे राज्य सरकारांनी गांभीर्याने पाहिले नाही, ही बाब लक्षात आल्यानंतर सर्वोच्च न्यायालयाने तीव्र नाराजी व्यक्त केली आहे. 'मानवी तस्करीशी संबंधित खटल्यांची सुनावणी दररोज घेऊन सहा महिन्यांच्या आत पूर्ण करा, मानवी तस्करी विरोधी पथके सभ्य करून तपासात सुधारणा करा आणि हरवलेल्या मुलांची प्रकरणे मानवी तस्करी म्हणून समजून तपास करा', असे यापूर्वी दिलेले न्यायालयीन निर्देश असताना काही राज्यांकडून 'डोळ्यांत धूळ फेकण्यासारखे' अहवाल सादर केले गेले असेही खंडपीठाने नमूद केले आहे.

मध्य प्रदेश, गोवा, हरियाणा, लक्षद्वीप, मिझोरम, ओडिशा आणि पंजाब या राज्यांनी विहित प्रमाणेच अहवाल सादर केला नाही. अन्य १५ राज्यांनी मानवी तस्करीसंदर्भातील संवेदनशील क्षेत्रे ओळखण्यासाठी आणि त्यावर देखरेख ठेवण्यासाठी समित्याच स्थापन केल्या नाहीत, याकडे न्यायालयाने लक्ष वेधले आहे. मध्य प्रदेशच्या गृह सचिवांचा या प्रकरणी अखेर माफी मागण्याची वेळ न्यायालयासमोर आली. इतके हे गांभीर्य प्रकरण असताना, राज्य सरकारे उदासीन का

मुलांच्या संगोपनाची पालक म्हणून आई-वडील जेवढी काळजी घेतात, तसेच उत्तरदायित्व त्या राज्याकडे येते. त्यामुळे बाल तस्करीच्या घटना एखाद्या राज्यात घडत असतील, तर संबंधित राज्याने 'मानवी तस्करी विरोधी पथक' सक्रिय करून बेपत्ता मुलांचा शोध घेणे गरजेचे आहे.

देवाघरच्या फुलांची तस्करी...

प्रश्न सर्वोच्च न्यायालयाला पडला. देशात मानवी तस्करी करणाऱ्या अनेक टोळ्या सक्रिय आहेत, ही बाब नव्याने सांगण्याची गरज नाही. त्यात भारतात बाल तस्करीचे प्रमाण मोठे असून, दरवर्षी हजारो मुले या दुष्टक्रांत अडकतात. भारतात दर आठ मिनिटांना एक मूल बेपत्ता होते, असा 'नॅशनल क्राईम रेकॉर्ड' व्यूरो'चा अहवाल सांगतो. एप्रिल २०२४ ते मार्च २०२५ या काळात देशभरातून ५३ हजारानं अधिक मुलांची बालमजुरी, तस्करी आणि अपहरणानुसार सुटका करण्यात आली आहे. मानवी तस्करीच्या सर्वाधिक प्रकरणांमध्ये ओडिशा, बिहार, तेलंगणा, महाराष्ट्र आणि राजस्थान ही राज्ये आघाडीवर असली, तरी ओडिशा हे राज्य अल्पवयीन मुलांच्या तस्करीच्या बाबतीत देशात प्रथम क्रमांकावर आहे. तंत्रज्ञानाचा वापर करून मुलांची तस्करी आणि लैंगिक शोषण करणाऱ्या घटनांमध्ये २०२० नंतर मोठी वाढ झाली आहे. दरवर्षी यासंदर्भातील सुमारे १६ लाख तक्रारी ऑनलाइन नोंदवल्या जातात. ही महत्त्वपूर्ण बाबही पुढे आली आहे. बिहारमधून दरवर्षी १२ हजार ते १४ हजार व्यक्ती बेपत्ता होतात त्यात मुलांचे प्रमाण सर्वाधिक आहे. तस्करित अडकलेली मुले कोण असावीत, असा विचार आपल्या मनात येईल. देशाच्या कानाकोपऱ्यात अनेक कुटुंबे

गरीबीत जगत असतात. अशा परिस्थितीत मुलांना कामाला लावण्यासाठी किंवा पैशांच्या आभिमानी तस्करांच्या जाळ्यात सापडतात. पालकांमध्ये असलेल्या अज्ञानाचा फायदा घेऊन तस्कर मुलांना चांगले शिक्षण किंवा नोकरीचे आभिस दाखवून पळवून नेतात. हॉटेलमधील स्वस्त मजूर, घरकाम, भोके मागणे आणि लैंगिक शोषणासाठी मुलांची बाजारत मोठी मागणी आहे.

पूर, भूकंप किंवा दुष्काळ यांसारख्या नैसर्गिक आपत्तीत विस्थापित झालेली ही मुले तस्करांची सोपी सावज झाली आहेत. रेल्वे स्थानके, बस स्टँड आणि सार्वजनिक ठिकाणी देखरेखीचा अभाव असल्याने तिथून या तस्करांना मुलांचे अपहरण करणे सोपे जाते. पोलिसांनी सुटका केलेल्या मुलांच्या माहितीतून तस्करांच्या गुन्हांच्या अनेक पद्धतीची माहिती पोलिसांना मिळाली आहे. मुलांचा शोध घेणे शक्य असूनही केवळ प्रबळ राजकीय आणि प्रशासकीय इच्छाशीअभावी या टोळ्यांचे जाळे नष्ट होत नाही, असे निरीक्षण सर्वोच्च न्यायालयाने नोंदवले आहे. बाल तस्करी रोखण्यासाठी 'पोक्सो'सारख्या कायद्याची कडक अंमलबजावणी होणे आवश्यक आहे.

ग्रामीण आणि दुर्गम भागात पालकांना आणि मुलांना तस्करांच्या पद्धतींबद्दल जागृत करणे गरजेचे आहे. प्रत्येक मुलाला सक्तीचे आणि मोफत शिक्षण मिळेल याची हमी राज्य सरकारने घ्यायला हवी. रेल्वे स्थानके आणि बस स्थानकांवर 'मानवी तस्करी विरोधी पथक' सक्रिय करून सीसीटीव्ही निगराणीसोबत पोलिसांची गस्त वाढवणे गरजेचे आहे.

प्रत्येक पोलीस स्टेशनमध्ये बेपत्ता मुलांची नोंद होताच ती माहिती केंद्र आणि राज्याच्या संबंधित पोर्टलवर तत्काळ अपलोड करणे बंधनकारक करावे. चेहरा ओळखण्याचे तंत्रज्ञान वापरून शोधमोहीम राबवावी. या सर्व बाबी राज्य सरकारच्या अखत्यारीत येत असल्याने 'बाल तस्करी रोखणे ही केवळ केंद्राची नव्हे, तर राज्यांचीही प्राथमिक जबाबदारी आहे', हे सर्वोच्च न्यायालयाने ठामपणे सांगितले आहे. त्यामुळे राज्यांच्या याकडे दुर्लक्ष केले, तर मुलांचे भविष्य धोक्यात येईल, याचा विचार प्रत्येक राज्यांनी करायला हवा.

गरीबीत जगत असतात. अशा परिस्थितीत मुलांना कामाला लावण्यासाठी किंवा पैशांच्या आभिमानी तस्करांच्या जाळ्यात सापडतात. पालकांमध्ये असलेल्या अज्ञानाचा फायदा घेऊन तस्कर मुलांना चांगले शिक्षण किंवा नोकरीचे आभिस दाखवून पळवून नेतात. हॉटेलमधील स्वस्त मजूर, घरकाम, भोके मागणे आणि लैंगिक शोषणासाठी मुलांची बाजारत मोठी मागणी आहे.

पूर, भूकंप किंवा दुष्काळ यांसारख्या नैसर्गिक आपत्तीत विस्थापित झालेली ही मुले तस्करांची सोपी सावज झाली आहेत. रेल्वे स्थानके, बस स्टँड आणि सार्वजनिक ठिकाणी देखरेखीचा अभाव असल्याने तिथून या तस्करांना मुलांचे अपहरण करणे सोपे जाते. पोलिसांनी सुटका केलेल्या मुलांच्या माहितीतून तस्करांच्या गुन्हांच्या अनेक पद्धतीची माहिती पोलिसांना मिळाली आहे. मुलांचा शोध घेणे शक्य असूनही केवळ प्रबळ राजकीय आणि प्रशासकीय इच्छाशीअभावी या टोळ्यांचे जाळे नष्ट होत नाही, असे निरीक्षण सर्वोच्च न्यायालयाने नोंदवले आहे. बाल तस्करी रोखण्यासाठी 'पोक्सो'सारख्या कायद्याची कडक अंमलबजावणी होणे आवश्यक आहे.

ग्रामीण आणि दुर्गम भागात पालकांना आणि मुलांना तस्करांच्या पद्धतींबद्दल जागृत करणे गरजेचे आहे. प्रत्येक मुलाला सक्तीचे आणि मोफत शिक्षण मिळेल याची हमी राज्य सरकारने घ्यायला हवी. रेल्वे स्थानके आणि बस स्थानकांवर 'मानवी तस्करी विरोधी पथक' सक्रिय करून सीसीटीव्ही निगराणीसोबत पोलिसांची गस्त वाढवणे गरजेचे आहे.

प्रत्येक पोलीस स्टेशनमध्ये बेपत्ता मुलांची नोंद होताच ती माहिती केंद्र आणि राज्याच्या संबंधित पोर्टलवर तत्काळ अपलोड करणे बंधनकारक करावे. चेहरा ओळखण्याचे तंत्रज्ञान वापरून शोधमोहीम राबवावी. या सर्व बाबी राज्य सरकारच्या अखत्यारीत येत असल्याने 'बाल तस्करी रोखणे ही केवळ केंद्राची नव्हे, तर राज्यांचीही प्राथमिक जबाबदारी आहे', हे सर्वोच्च न्यायालयाने ठामपणे सांगितले आहे. त्यामुळे राज्यांच्या याकडे दुर्लक्ष केले, तर मुलांचे भविष्य धोक्यात येईल, याचा विचार प्रत्येक राज्यांनी करायला हवा.

प्रशासकीय सेवेतील 'भूषण'वह गगनभरारी!

निवृत्ती ही कर्तृत्वाचा शेवट नसतो. ती केवळ औपचारिक सेवेची समाप्ती असते. एका नव्या पवारी सुरुवात असते. मुंबई महापालिकेचे निवृत्त आयुक्त भूषण गगराणी हे साहित्य-कलेचे जाणकार रसिकही आहेत. त्यांच्यातील साहित्य-कला आता अधिक बहरू शकेल.

वृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या आयुक्तपदावरून निवृत्त झालेल्या डॉ. भूषण गगराणी यांनी ३१ मार्च २०२६ रोजी भारतीय प्रशासकीय सेवेतील आपला प्रदीर्घ प्रवास पूर्ण केला. त्यांनी आपल्या प्रशासकीय सेवेत कार्यकुशलतेचा, दूरदृष्टीचा आणि प्रामाणिकतेचा ठसा उमटविला आहे. ते सेवेतून निवृत्त होत असताना, माज्यासारख्या अधिकाऱ्यांच्या मनात त्यांच्या प्रेरणादायी कार्याच्या असंख्य आठवणी जाग्या झाल्या. त्या शब्दबद्ध करताना मनात अनेक भावना दाटून आल्या. लेखणी हातात घेताच त्या सहजपणे कागदावर उतरू लागल्या. त्या भावनांचा प्रामाणिक आविर्भाव म्हणजेच हा लेखप्रबंध. प्रशासकीय सेवा ही केवळ नोकरी नसून ती एक साधना आहे, हे ज्या थोडक्या अधिकाऱ्यांनी आपल्या आचरणानुसार सिद्ध केले, त्या मांदियाळीत 'डॉ. भूषण गगराणी' हे नाव अग्रक्रमाने आणि आदराने घेतले जाते. केंद्रीय लोकसेवा आयोगाच्या (यूपीएससी) परीक्षेपासून त्यांचा हा प्रवास सुरू झाला. या परीक्षेमध्ये देशात तृतीय क्रमांक मिळवून त्यांनी असंख्य तरुणांच्या आशा-आकांक्षांना नवी दिशा दिली. मराठी भाषा विषय घेऊन देशातील अत्यंत कठीण समजल्या जाणाऱ्या या परीक्षेतही यश संपादन करता येते, हे त्यांनी ग्रामीण भागातील तरुणांना आत्मविश्वासाने दाखवून दिले. प्रशासकीय 'करिअर'च्या प्रारंभीच त्यांनी मराठीचा ठसा राष्ट्रीय स्तरावर उमटविला. पुढे मराठी भाषा विभागाचे सचिव म्हणून काम करताना, मराठीला 'अभिजात' भाषेचा दर्जा मिळवून देण्यात त्यांनी दिलेले योगदान हा एक सुवर्णयोग ठरला. सांस्कृतिक विभागाच्या माध्यमातून त्यांनी कला क्षेत्राला दिलेली ऊब आणि मायबोलीची केलेली सेवा अविस्मरणीय आहे. प्रशासनातील अभ्यासू, संयमी आणि दूरदर्शी नेतृत्व म्हणून गगराणी यांची ओळख महाराष्ट्रभर हट झाली होती. अनेकांना त्यांच्यासोबत काम करण्याची संधी लाभली; मला ती प्रत्यक्ष मिळाली नसली तरी त्यांच्या कार्यशैलीचे निरीक्षण आणि ऐकिव अनुभवांतून मला स्वतःला खूप काही आत्मसात करता आले. १९९० च्या सुमारास त्यांच्या यशाने ते सर्वपरिचित झाले होते; मात्र आमची प्रत्यक्ष ओळख १९९४ मध्ये झाली आणि ऋणबंध हट होत गेले. गगराणी यांनी तीन दशकांहून अधिक काळ प्रशासकीय सेवेत निष्ठेने आणि कोशल्याने कार्य केले. त्यांच्या गुणवैशिष्ट्यांमुळे त्यांच्यावर अनेक महत्त्वाच्या जबाबदाऱ्या सोपविल्या गेल्या. कारकीर्दीच्या प्रारंभीच 'चंदा ते बांदा' असा संपूर्ण महाराष्ट्र त्यांनी विविध 'पोरिटिंग'च्या निमित्ताने पिंजून काढला. चंद्रपूर जिल्ह्यात उपविभागीय अधिकारी

आपल्या
आहारातून
साखर वर्ज्य
हा पर्याय केवळ
मधुमेह असणाऱ्या,
किंवा वजन कमी करू इच्छणाऱ्या व्यक्तींसाठीच
आवश्यक नाही, तर अगदी तंदुरुस्त व्यक्तींकरिता
देखील हे आवश्यक आहे. आपण नेहमी खातो ती
पांढरी रिफाईंड साखर आरोग्यास हितकारक नाही,
त्यामुळे तिचे सेवन शक्यतितक्या कमी प्रमाणात

आहारातील साखर कमी करा, त्याऐवजी नैसर्गिक स्वीटनर्स वापरा

करायला हवे. साखरेऐवजी वापरता येण्यासारखे
कृत्रिम स्वीटनर्सदेखील बाजारामध्ये उपलब्ध
आहेत. पण यांच्यामध्ये असलेले अॅस्पारटेमसारखे
घटक शरीराला नुकसानकारक ठरू शकतात.
अशा वेळी संपूर्णपणे प्राकृतिक स्वीटनर्सचा उपयोग
करण्याचा विचार करता येईल.

उसाचा रस निसर्गाने मानवाला दिलेले सुपर
फ्लूइड म्हणता येईल. तसेच उसाचा रस घातल्याने
पदार्थांला आलेला गोडवा वेगळ्याच, पण चविष्ट
असतो. उत्तम एनर्जी ड्रिंक, स्क्रीन टोनर, शरीरातील
घातक द्रव्ये बाहेर टाकण्यास मदत करणारा असा

हा उसाचा रस अनेक औषधी गुणांनी युक्त आहे.
पण याचा समावेश आपण आपल्या आहारात
फारसा केलेला नाही. घराबाहेर पडल्यावर उसाच्या
रसाचे गुंहाळ दिसले आणि रस पिण्याची इच्छा
झाली तरच आपण रस पिण्याचा विचार करत
असतो. पण असे न करता उसाच्या रसाचा आपल्या
आहारामध्ये नियमितपणे समावेश करा. आजकाल
उसाचा हंगाम नसला तरी बाटल्यांमध्ये बंद उसाचा
रस, किंवा कोल्ड प्रेस्ड उसाचा रस बाजारामध्ये
सहज उपलब्ध आहे.

मध हा पदार्थ साखरेला उत्तम पर्याय ठरू

शकतो. मध हे नैसर्गिक अँटी बायोटिक आहे.
आपल्याकडे अनेक घरगुती औषधोपचारांसाठी मध
वापरण्याची परंपरा फार पूर्वीपासून चालत आली
आहे. यामध्ये प्रथिने, क्षार आणि जीवनसत्त्वे
देखील आहेत. कच्चे मध पचनशक्ती चांगली
बनवण्यास मदत करते.
यामध्ये अँटी ऑक्सिडंट्स मोठ्या प्रमाणात
असल्याने याच्या सेवनाने शरीर डिटॉक्सिफाय
होते. एक चमचा मधामध्ये केवळ वीस कॅलरीज
असल्याने वजन घटवण्यासाठी हा उत्तम पर्याय
आहे. कोकोनट पाम शुगर हा देखील रिफाईंड

साखरेला पर्याय आहे. यामध्ये लोह, झिंक,
कॅल्शियम आणि पोटॅशियम मोठ्या प्रमाणात
आहे. तसेच यामध्ये पॉलीफेनॉल्स आणि अँटी
ऑक्सिडंट्स देखील मोठ्या प्रमाणावर आहेत.
त्याचप्रमाणे सध्या स्टेविया नामक नैसर्गिक,
झाडांपासून काढले जाणारे स्वीटनर बाजारामध्ये
मिळत आहे, व लोकप्रिय देखील होत आहे.
स्टेविया अनेक फ्लेवसमध्ये उपलब्ध असून, इतर
कृत्रिम स्वीटनर्समध्ये असणारे अॅस्पारटेम यामध्ये
नाही. याच्या सेवनाने ब्लड शुगर किंवा इन्सुलीन
लेव्हल्स वर कोणत्याही प्रकारचा फरक पडत नाही.

सायलेन्ट हार्ट अटॅकची 'ही' आहेत लक्षणे, दुर्लक्ष केल्यास जीवाला धोका!

जर तुम्हाला हार्ट अटॅक येणार असेल
तर तुम्हाला कसं कळणार? सामान्यपणे आपण
सिनेमांमध्ये पाहिलं असतं की, हार्ट अटॅक
आल्यावर छातीत जोरात वेदना होतात, खोकला
येतो आणि व्यक्ती जमिनीवर पडतो. पण हे काही
गरजेचं नाही की, हार्ट अटॅक नेहमी काहीतरी
संकेत देऊनच येईल. त्यासाठी गरजेचं आहे की,
तुम्ही वेळोवेळी तुमचं चेकअप करावं.

डायबिटीस,
हायपरटेंशन आणि
लड्डूपणाचे
शिकार

देऊन उपचार घेतले पाहिजेत.

छातीत प्रेशर

जर तुम्हाला छातीत ब्लॉकजि असतील तर
तुम्हाला छातीत दबावाची जाणवू होईल. अशात
छातीत वेदना आणि प्रेशरही जाणवू शकतं. जर
अशी काही लक्षणे दिसत असतील तर तुमच्यासाठी
चिंतेची बाब आहे.

हात आणि खांद्येदुखी

छातीत कळ येणे आणि खांद्या-हाताकडे वेदना
हळूहळू वाढत जाणे हार्ट अटॅकचं लक्षण
आहे. अशात अनेकदा असाही होतं की,
छातीत काही वेदना होत नाहीत. पण
खांदी किंवा हातांमध्ये वेदना होते.

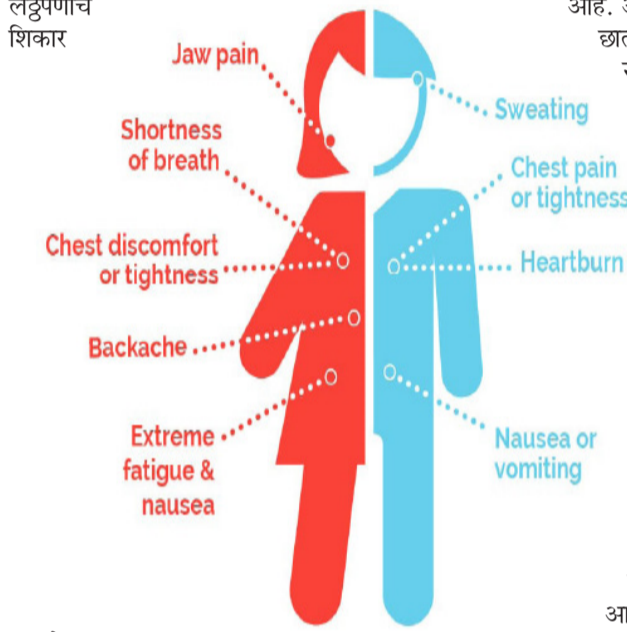
अचानक कमजोरी

जर तुम्हाला अचानक
चक्कर येत असेल किंवा
तुम्हाला नीट उभंही राहता
येत नाही अशी कमजोरी
वाटत असेल, तर वेळीच
आजूबाजूच्या लोकांना
याची कल्पना द्या आणि
डॉक्टरांना बोलवण्यास
सांगा.

जबड्यामध्ये वेदना
नेहमीच जबड्यामध्ये
किंवा घशात थंडी आणि
सेन्सिटीव्हिटीमुळे वेदना
होतात. पण जर छातीच्या
मधोमध वेदना होत असेल
आणि हा त्रास हळूहळू जबड्याकडे
सरकत असेल तर हे हार्ट अटॅकचं
लक्षण असू शकतं.

पाय आणि तळपायावर सूज

जर तुमच्या पायांवर सूज असेल तर याचा
अर्थ होतो की, हार्ट योग्यप्रकारे ब्लड पंप करू
शकत नाहीये. हार्ट फेलिअरच्या आधी किडनी
कमजोर होऊ लागते. ज्यामुळे पायांवर सूज येते. या
लक्षणाकडे दुर्लक्ष
करून अजिबात चालणार नाही. वेळीच डॉक्टरांचा
सल्ला घ्या.

असलेल्या

लोकांना हार्ट

अटॅकचा धोका

अधिक असतो. अनेक लोकांना वाटतं की, जेव्हा
हार्ट अटॅक येईल तेव्हा त्यांच्या छातीत जोरात
वेदना होतील आणि त्यांना कळेल की, त्यांना
हार्ट अटॅक आलाय. पण अनेकदा हार्ट अटॅक
कोणत्याही लक्षणाशिवायही अचानक येत असतो.
याला सायलेन्ट हार्ट अटॅक म्हटलं जातं. याआधी
तुमच्यात काही लक्षणे दिसतात, ज्यांवर वेळीच लक्ष

मुलांची उन्हाळी सुट्टी अशी बनवा क्रिएटिव्ह

मुलांच्या उन्हाळी सुट्टी लवकरच सुरू होतील.
सुट्टीमध्ये मुलांना अभ्यासाचे टेन्शन नसते.
सुट्टी म्हणजे मुलांसाठी केवळ खेळ व
मज्जावस्ती करण्याचे दिवस असतात. अनेक
घरात मुलांची सुट्टी पालकांसाठी डोकेंदुखी
ठरते. अशावेळी मुलांना व्यस्त ठेवण्यासाठी
काय करावे याबद्दल पालक खूप गोंधळलेले
असतात. जेव्हा आईवडील कामात व्यस्त
असतात तेव्हा ते त्यांच्या मुलांना मोबाईल
फोन देतात किंवा टीव्हीमध्ये गुंतवून ठेवतात.
सध्याच्या डिजिटल काळात या सर्व गोष्टी
गरजेच्या आहेत परंतु जर मुले दिवसभर या
गोष्टींमध्ये व्यस्त राहिली त्यांच्या शारीरिक
आणि मानसिक आरोग्यासाठी हे वाईट ठरू
शकते. त्यामुळे आज आपण मुलांची उन्हाळी
सुट्टी कशी क्रिएटिव्ह बनवता येईल हे जाणून
घेऊयात.

स्वयंपाकघरातील कामे

स्वयंपाकात मुलांची मदत घ्यावी. त्यांना
भाज्या निवडणे, भाज्या स्वच्छ करणे, सलाड,
सॅंडविच बनवणे अशी साधी सोपी कामे
करायला शिकवू शकता. स्वयंपाकासोबतच
स्वच्छतेचे महत्त्व समजावून सांगा. ही सर्वां
कामे झाल्यावर त्यांना निघालेला कचराही गोळा

करण्यास सांगावे. यामुळे ते स्वच्छतेसह ही
कामेही शिकतील.
दिनक्रम बनवा
सुट्टीमध्ये शाळांचे टेन्शन नसते. त्यामुळे मुले
त्यामुळे मुले आरामात झोपतात आणि उठतात,
त्यांना हवे तेव्हा जेवतात आणि अभ्यासही
टाळतात. पण जर तुम्हाला तुमच्या मुलाने
सुट्टीचा योग्य वापर करावा असे वाटत
असेल तर त्यासाठी एक दिनक्रम बनवा.
दररोज त्यांच्यासाठी काही कामे निश्चित करून
ठेवावीत. अर्थात सुट्टी आहे तर थोडी विश्रांती
देऊ शकता, पण त्यांना काहीतरी नवीन
शिकण्यासाठी सतत प्रोत्साहन नक्की द्या.
छंद वर्ग

सुट्टीत त्यांना अभ्यासाव्यतिरिक्त इतर छंद वर्गांना
पाठवू शकता. जर त्यांना संगीत, नृत्य, पोहणे,
स्केटिंग किंवा कोणत्याही प्रकारच्या खेळात
रस असेल तर त्यांना शिकण्यास पाठवा यामुळे
सुट्टीचा चांगला वापर होईल.
मैदानी खेळ
तुम्हाला सकाळी किंवा संध्याकाळी जेव्हा वेळ
मिळेल तेव्हा मुलांना मैदानीवर नक्की घेऊन
जा. तेथे खेळण्यास प्रोत्साहन द्या. यामुळे त्यांचा
व्यायाम होईल आणि त्यांना फ्रेशही वाटेल.

उन्हाळ्यात स्वतःला हायड्रेटेड ठेवण्यासाठी 5 सर्वोत्तम डिटॉक्स ड्रिंक्स

उन्हाळा वाढत चालला आहे आणि वाढत्या
तापमानामुळे शरीर पटकन डिहायड्रेट
होते तसेच थकवा, अशक्तपणा जाणवू
लागतो. अशा वेळी शरीराला योग्य प्रकारे
हायड्रेट ठेवणे आणि आतून स्वच्छ ठेवणे
खूप गरजेचे असते. योग्य प्रमाणात पाणी
पिण्यासोबतच डिटॉक्स वॉटरचा समावेश
केल्यास शरीराला थंडावा मिळतो आणि
ताजेतवाने वाटते. आपल्या शरीरात अनेक
प्रकारचे टॉक्सिन्स जमा होतात. यामुळे
थकवा, पचनाचे त्रास, त्वचेच्या समस्या
यांसारख्या अडचणी निर्माण होतात.
अशावेळी डिटॉक्स वॉटर हा एक सोपा
आणि नैसर्गिक उपाय ठरू शकतो. हे पाणी
शरीरातील विषारी घटक बाहेर काढण्यास
मदत करते आणि शरीर ताजेतवाने ठेवते.
चला तर मग, जाणून घेऊया डिटॉक्स
वॉटरचे 5 प्रकार.

1. लिंबू आणि पुदिना डिटॉक्स वॉटर
लिंबूमध्ये व्हिटॅमिन C भरपूर असते, जे
शरीराची रोगप्रतिकारक शक्ती वाढवण्यास
मदत करते, तर पुदिना पचन सुधारण्यासाठी
उपयुक्त ठरतो. हे डिटॉक्स वॉटर तयार
करण्यासाठी पाण्यात लिंबाचे काप आणि
पुदिनाची पाने टाकून ते 2-3 तास तसेच
ठेवावे, त्यामुळे त्यातील गुणधर्म पाण्यात
उतरतात आणि हे पाणी आरोग्यासाठी
अधिक फायदेशीर बनते. यामध्ये थोडा
सब्जा टाकला तर उत्तम.
2. काकडी आणि लिंबू डिटॉक्स वॉटर
काकडी शरीराला थंडावा देण्यास मदत करते
आणि हायड्रेशन वाढवते. हे डिटॉक्स वॉटर
तयार करण्यासाठी पाण्यात काकडीचे काप
आणि लिंबाचे तुकडे घालून काही वेळ
तसेच ठेवावे, त्यामुळे त्यातील पोषक गुणधर्म
पाण्यात मिसळतात आणि हे पाणी अधिक
ताजेतवाने आणि आरोग्यदायी बनते.
3. सफरचंद आणि दालचिनी डिटॉक्स वॉटर
हे संयोजन वजन कमी करण्यासाठी उपयुक्त
मानले जाते. हे डिटॉक्स वॉटर तयार
करण्यासाठी पाण्यात सफरचंदचे काप आणि
दालचिनीचा एक तुकडा टाकून ते रात्रभर
तसेच ठेवावे, ज्यामुळे त्यातील पोषक घटक
पाण्यात उतरतात आणि हे पाणी अधिक
आरोग्यदायी बनते.
डिटॉक्स वॉटरचे फायदे
डिटॉक्स वॉटर पिण्यामुळे शरीरातील विषारी
घटक बाहेर टाकण्यास मदत होते, तसेच
पचनक्रिया सुधारते. यामुळे त्वचा अधिक
निरोगी आणि चमकदार दिसते. नियमित
सेवन केल्यास वजन नियंत्रणात ठेवण्यासही
मदत मिळते आणि सर्वात महत्त्वाचे म्हणजे
शरीर योग्य प्रमाणात हायड्रेट राहते.

आलं पचन सुधारण्यास आणि सूज कमी
करण्यास मदत करते. हे डिटॉक्स वॉटर
तयार करण्यासाठी पाण्यात संज्याचे काप
आणि थोडं आलं घालून काही वेळ तसेच
ठेवावे, ज्यामुळे त्यातील पोषक गुणधर्म
पाण्यात उतरतात आणि हे पाणी अधिक
आरोग्यदायी बनते.
5. स्ट्रॉबेरी आणि तुळस डिटॉक्स वॉटर
स्ट्रॉबेरी आणि तुळस डिटॉक्स वॉटर हे
चविष्ट आणि ताजेतवाने करणारे असून
त्वचेसाठीही फायदेशीर ठरते. हे तयार
करण्यासाठी पाण्यात स्ट्रॉबेरीचे काप आणि
तुळशीची पाने घालून काही तास तसेच
ठेवावे, ज्यामुळे त्यातील पोषक घटक
पाण्यात मिसळतात आणि हे पाणी अधिक
आरोग्यदायी बनते.

नितळ त्वचेकरिता दालचिनीचा वापर

दालचिनीची पूड मधात मिसळून चेहऱ्याला
लावल्यास मुरुमे, पुटकुळ्या कमी होण्यास
मदत होते. त्याचबरोबर त्वचा सतत
कोरडी पडत असल्यास एक केळे
कुस्करावे व त्यामध्ये एक लहान
चमचा दालचिनीची पूड मिसळावी.
या पेस्टमध्ये काही थेंबे मधही
घालावा. हा फेस मास्क चेहऱ्यावर
दहा मिनिटे लावून ठेवावा आणि
त्यानंतर कोमट पाण्याने चेहरा
धुवून टाकावा. या मास्क मुळे
चेहऱ्याला आर्द्रता मिळून
त्वचेचा कोरडेपणा दूर होतो.
कित्येकदा प्रदूषण,
मानसिक तणाव इत्यादी
कारणांमुळे चेहऱ्यावर
सुरकुत्या पडून अकाली
वृद्धत्व
आल्याप्रमाणे
चेहरा दिसू
लागतो. या

आपल्या
एस्प्रेसो कॉफीचा रवाद
वाढवणे किंवा पुलाव, राजमा इत्यादी
पदार्थांचा रवाद वाढवणारा मसाल्याचा सुवासिक
पदार्थ म्हणजे दालचिनी. पण केवळ अन्नपदार्थांचा
रवाद वाढवणे एवढाच दालचिनीचा गुणधर्म नसून, ही
दालचिनी आपल्या त्वचेच्या निगेसाठीही अत्यंत गुणकारी आहे.
दालचिनीचे औषधी गुणधर्म तर गेल्या कित्येक शतकांपासून
मनुष्याला ज्ञात आहेत. दालचिनीचा उपयोग
आपली त्वचा नितळ आणि
सुंदर बनवण्यासाठीही
केला जाऊ शकतो.

सुरकुत्या घालवण्यासाठी दोन मोठे चमचे ऑलिव्ह
ऑईलमध्ये अर्धा लहान चमचा दालचिनीची
पूड मिसळावी.

ही पेस्ट चेहऱ्यावर साधारण आठ
ते दहा मिनिटे लावून ठेवावी. या
पेस्टमधील ऑलिव्ह ऑईल त्वचेमध्ये
जिरून त्वचा आर्द्र होते आणि
दालचिनीमुळे त्वचेवरील मुरुमे नष्ट
होतात. दहा मिनिटे उलटून गेल्यानंतर
स्वच्छ ओलसर टॉवेलने चेहरा पुसून
काढावा.

त्वचेवरील मृत पेशी काढून टाकून
त्वचा मुलायम, चमकदार बनवण्यासाठी
दोन मोठे चमचे दालचिनीची
थोडी जाडसर पूड घ्यावी. ही
भरड नसेल याची काळजी घ्यावी.
त्यामध्ये दोन मोठे चमचे मध घालावा आणि
पूड फार
त्यामध्ये दोन मोठे चमचे मध घालावा आणि
ताजे
दही घालावे. या पेस्टच्या मदतीने चेहरा स्क्रब करावा.
त्यामुळे त्वचेवरील सर्व मृत पेशी निघून जाऊन चेहरा नव्याने उजळेल.
त्याचप्रमाणे त्वचेवरील काळे डाग घालवण्यासाठीही दालचिनीची पूड
व मधाचा वापर करता येतो.

आजकालच्या
आहारपद्धतीमध्ये 'ग्लूटेन फ्री'
डायट लोकप्रिय होत आहे.
वजन कमी करण्यासाठी
ग्लूटेन फ्री पदार्थांचे सेवन
करण्याच्या प्रमाणात वाढ
होत आहे. पण काही व्यक्ती
अशा आहेत, ज्यांना मूळतःच
ग्लूटेनची अॅलर्जी असते. पण
ही अॅलर्जी नेमकी कशांमुळे
होत आहे, हे लक्षात न
आल्यामुळे आहारातील पथ्ये
पाळणे अवघड होत असते.
जर एखाद्याला ग्लूटेनची
अॅलर्जी होत असेल, तर
काही लक्षणांवरून ही
अॅलर्जी समजून येऊ शकते.
ग्लूटेनयुक्त पदार्थ खाल्ल्याने
उलट्या होणे, पोटादुखी
उद्भवणे, डायरिया यांसारख्या
तक्रारी उद्भवू लागतात. या
तक्रारीकडे वेळीच लक्ष पुरवून
डॉक्टरांकडून निदान करावे.
ग्लूटेनची अॅलर्जी असल्यास

ग्लूटेनची अॅलर्जी कशी ओळखाल ?

ही लक्षणे दिसून येतात - जर
ग्लूटेनयुक्त पदार्थ खाल्ल्याने
पोटादुखी उद्भवत असेल,
तर ही ग्लूटेनची अॅलर्जी
असू शकते. पोटादुखीच्या
जोडीने गॅसेस, पोटात फुगणे,
बद्धकोष्ठता आणि डायरिया
या तक्रारी देखील उद्भवू

शकतात. या अॅलर्जीमुळे लहान
आतड्याच्या अस्तंराला हानी
पोहोचू शकते. ग्लूटेनच्या
अॅलर्जीमुळे आहारातील क्षार,
जीवसत्त्वे शरीरामध्ये शोषली
जाऊ शकत नाहीत. तसेच
ग्लूटेनयुक्त पदार्थांचे सेवन
केल्याने अचानक चक्कर येणे,

तोल सांभाळता न येणे अशी
लक्षणे दिसू लागली तर ही
ग्लूटेनची अॅलर्जी असू शकते.
ग्लूटेनयुक्त पदार्थ खाल्ल्यानंतर
सुमारे तासाभराने डोकेंदुखी
किंवा मळमळ सुरू होणे
ग्लूटेनची अॅलर्जी असल्याचे
लक्षण असू शकते. तसेच
अचानक उद्भवणारे 'मूड
स्विंग', म्हणजेच मनस्थिती
सतत बदलत राहणे, हे देखील
ग्लूटेनच्या अॅलर्जीचे लक्षण
आहे. एखादा ग्लूटेन युक्त
पदार्थ खाल्ल्यानंतर अंग
खाजणे, किंवा अंगावर बारीक
पुरळ उठणे, हेही अॅलर्जीचे
लक्षण आहे. ग्लूटेनयुक्त
पदार्थ खाल्ल्याने ही लक्षणे
उद्भवतात आढळतात, तर
त्वरीत डॉक्टरांचा सल्ला घेऊन
योग्य निदान करून घ्यावे.
तसेच आपल्या आहारामध्ये
ग्लूटेन फ्री अन्नपदार्थांचा
समावेश करावा.

महाराष्ट्रातील सर्वात लांब मेट्रो मार्ग... मुंबईतून थेट बदलापूरपर्यंत लाखो प्रवाशांची लोकल ट्रेनच्या गर्दीतून सुटका

■ बातमी / लेख,
प्रीती दिपक नाईक

लाखो प्रवाशांची लोकल ट्रेनच्या गर्दीतून सुटका होणार आहे. मुंबईतून थेट बदलापूरपर्यंत मेट्रो धावणार आहे. हा महाराष्ट्रातील सर्वात लांब मेट्रो मार्ग असणार आहे. कांजूरमार्ग-बदलापूर मेट्रो प्रकल्पाबाबत मोठी अपडेट समोर आली आहे. मुंबईत सध्या ३ ते ४ मेट्रो मार्ग सुरु झाले आहेत. कांजूरमार्ग-बदलापूर मेट्रो १४ हा सर्वात मोठा रेल्वे प्रकल्प आहे.

कांजूरमार्ग-बदलापूर मेट्रो प्रकल्पासाठी एका नवीन तज्ञ सल्लागाराची नियुक्ती केली जाणार आहे. या प्रकल्पातून मुंबई आणि बदलापूर दरम्यान थेट प्रवास करता येणार आहे. मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने (एमएमआरडीए) यासाठी

कांजूरमार्ग-बदलापूर मेट्रो मार्ग कसा असेल?

कांजूरमार्ग ते बदलापूरच्या जुवेली गावापर्यंत मेट्रो धावणार आहे. ४३.३९ किमी लांबीचा हा मेट्रो मार्ग असेल. या मार्गावर २४ स्टेशन असतील.

निविदा मागवल्या आहेत. 'मेगा-मुंबई' प्रदेशातील हा मुंबईचा सर्वात लांब मेट्रो मार्ग असेल. यामुळे बदलापूर परिसरात ये-जा करणाऱ्या लाखो प्रवाशांना मोठा दिलासा मिळेल.

मेट्रो लाईन १४ च्या बांधकामाच्या प्रकल्प अहवालाचे नव्याने पुनरावलोकन केले जाणार आहे. या मेट्रो लाईनसाठी यापूर्वी एक प्रकल्प अहवाल तयार करण्यात आला होता. आता या

अहवालाची सखोल तपासणी केली जाणार आहे. नवे अंदाजपत्रक तयार केले जाणार आहे. त्यानुसार सर्वेक्षण केली जाणार आहे. मुंबई, ठाणे आणि नवी मुंबईमधील विविध मेट्रो प्रकल्पांना जोडण्यासाठी तयार करण्यात आलेला हा एकमेव मेट्रो कॉरिडोर असणार आहे.

सध्या, मेट्रो लाईन ५ (ठाणे-भिवंडी-कल्याण) आणि मेट्रो लाईन १२ (कल्याण-ताळगे) यांचे काम

वेगाने सुरु आहे. मेट्रो लाईन १४ मुळे कल्याणच्या पुढे राहणाऱ्या प्रवाशांना फायदा होणार आहे. कांजूरमार्ग आणि बदलापूर या मेट्रो लाईन्सच्या बांधकामास गती देण्यासाठी, एमएमआरडीएने प्रकल्प अहवालाच्या पुनरावलोकनासाठी निविदा मागवल्या आहेत.

२०१९ मध्ये एमएमआरडीएने या कामासाठी मे. मेट्रो मिलानो कन्सल्टिंग प्रायव्हेट लिमिटेड यांची नियुक्ती केली होती. त्यानंतर सल्लागारांनी एमएमआरडीएला एक व्यवहार्यता अहवाल सादर केला होता. त्यानंतर एमएमआरडीएने हा व्यवहार्यता अहवाल

पुनरावलोकनासाठी आयआयटी मुंबईकडे सादर केला. त्यानंतर आयआयटी मुंबईने अहवालावर आपल्या टिप्पण्या आणि अभिप्राय दिले. मात्र, डिसेंबर २०२५ मध्ये, एमएमआरडीएने सल्लागार करार रद्द केला. यामुळे आता प्रकल्प अहवालाचे नव्याने पुनरावलोकन केले जाणार आहे.

कांजूरमार्ग-बदलापूर मेट्रो प्रकल्पातून मुंबई महानगर प्रदेशात येणाऱ्या, वेगाने विकसित होत असलेल्या बदलापूर परिसरातील लाखो प्रवाशांना फायदा होणार आहे. सध्या, उपनगरीय रेल्वे नेटवर्क वाढला मुंबईला पोहोचण्यासाठी वाहतुकीचा दुसरा कोणताही पर्याय उपलब्ध नाही. कांजूरमार्ग-बदलापूर मेट्रो मेट्रोमुळे बदलापूर मार्गावर रेल्वे प्रवास करण्याची गतीतून सुटका होणार आहे.

सहा वर्षांपासून रखडलेल्या कामाला वेग! वडाळा-कासारवडवली मेट्रोचं शेवटचं स्थानक बनणार मुंबई-ठाणे प्रवास सुलभ होणार

मेट्रो प्रवासी

विक्रमी पूर्वकडील ही जमीन गोदरेज अँड बॉयस सॉल्यूशन्स कंपनी लिमिटेडच्या मालकीची होती. २०१९मध्ये ही जमीन संपादित करण्याची चर्चा सुरु झाली. त्यानंतर अनेक अडथळ्यांमुळे हे काम रखडलं. २०२१मध्ये, एमएमआरडीएने या जमिनीसाठी नोटीस जारी केली होती. परंतु, कंपनीने हा मुद्दा मुंबई हायकोर्टात घेऊन जात न्यायालयाकडून स्थगिती मिळवली. त्यामुळे ही नोटीस मात्र घ्यावी लागली.

■ मुंबई। प्रतिनिधी,
वडाळा-कासारवडवली मेट्रोचं काम लवकरच पूर्ण होणार आहे. गेल्या ६ वर्षांपासून या मार्गिकेचं काम रखडलं असून आता या मेट्रो मार्गावरील सर्वात मोठा अडथळा दूर झाला आहे. वडाळा ते कासारवडवली मेट्रो लाइन ४च्या मार्गावर केवळ एका स्थानकाचं काम शिल्लक होतं. त्यासाठी अखेर एमएमआरडीएने जमीन संपादित केली असून लवकरच कामाला प्रत्यक्ष सुरुवात होणार आहे.

मार्गाचं ८४ टक्के काम पूर्ण वडाळा-कासारवडवली मेट्रो मार्गावर फक्त विक्रोळी येथील लक्ष्मीनगर मेट्रो स्थानक बांधलं नव्हतं. या मार्गावर एकूण ३० स्थानकांचं काम पूर्ण झालं होतं. ही संपूर्ण मार्गिका ३२.३२ किमी लांब उन्नत मार्गिका आहे. गेल्या आठवड्यात १६,७६२ चौरस मीटर भूखंड या प्रकल्पासाठी घेतला गेला होता. त्यामुळे आता या शेवटच्या मेट्रो स्थानकाचं काम सुरु करून ते २०२२पर्यंत पूर्ण करण्याचं एमएमआरडीएचं उद्दिष्ट आहे. संपूर्ण मार्गिकेचं सध्या ८४ टक्के काम पूर्ण झालं आहे. त्यामुळे हे स्थानक तयार

होताच २०२२मध्ये ही मार्गिका सुरु होण्याची शक्यता आहे. **कशामुळे काम रखडलं?** संमतीने जमीन न मिळाल्यामुळे एमएमआरडीएने भूसंपादन, पुनर्वसन आणि पुनर्विकास कायद्यांतर्गत भूसंपादन सुरु केलं. परंतु, त्यानंतरही रेडी रेकरन्चे दर आणि काही राज्यस्तरीय मंजूरींचे आवश्यकता असल्यामुळे हे काम थांबलं होतं. आता हे सर्व अडथळे दूर झाले असून ही जमीन १६४.३१ कोटी रुपये खर्चून संपादित करण्यात आली आहे. त्यापैकी १५७.७ कोटी रुपये आतापर्यंत देण्यात आले असून ३० मार्च २०२६ रोजी एमएमआरडीएला या जमिनीचा ताबा मिळाला.

हे भूसंपादन आता पूर्ण होण्याच्या मार्गावर असल्याची माहितीही अधिकाऱ्यांनी यावेळी दिली. विक्रोळी येथील भूखंडावर लक्ष्मीनगर स्थानक आणि त्या शेजारचं व्हायाडक्ट बांधण्यात येणार आहे. आता या जमिनीवर सर्वेक्षण सुरु झालं आहे. संपूर्ण वडाळा ते कासारवडवली मेट्रोसाठी १४,५४९ कोटी रुपये खर्च अपेक्षित आहे.

■ संपूर्ण मार्ग कसा आहे?
एप्रिल २०२६मध्ये या

मार्गिकेवरील पहिला भाग सुरु करणार होते परंतु ती तारीख पुढे ढकलण्यात आली. गायमुख ते कॅडबरी जंक्शन ४.४ किमी मार्गाची सुरुवात होणार होती. या मार्गावर गायमुख, विजय गार्डन, कासारवडवली आणि कॅडबरी जंक्शन अशी स्थानके आहेत. या भागावरील चाचणी फेऱ्या पूर्ण झाल्या असून, ६ डब्यांच्या ट्रेचा यासाठी वापर करण्यात आला.

ही संपूर्ण मार्गिका एकूण ३ टप्प्यात सुरु होणार आहे. पहिल्या १० किमी लांब टप्प्यात गायमुख ते कॅडबरी जंक्शनपर्यंत १० स्थानकांचा समावेश आहे. पुढील दुसऱ्या टप्प्यात कॅडबरी जंक्शन ते गांधी नगर २१.५ किमी टप्प्याचा समावेश आहे. हा मार्ग ऑक्टोबर २०२६पर्यंत पूर्ण होण्याची शक्यता आहे. तसेच, शेवटच्या टप्प्यात गांधीनगर ते वडाळा मार्ग तयार करण्यात येणार आहे. हे काम ऑक्टोबर २०२२पर्यंत पूर्ण होईल. वडाळा ते कासारवडवली मेट्रोमुळे दक्षिण मुंबई आणि ठाण्यामध्ये थेट कनेक्टिव्हिटी निर्माण होणार आहे. ठाणे-मुंबई प्रवासाचा वेळ ५० ते ७५ टक्क्यांनी कमी होणार आहे. तसेच, शहरातील वाहतूक कोंडी मोट्या प्रमाणात कमी होणार आहे.

■ ठाणे। प्रतिनिधी,
शहरातील वाढत्या प्रदूषणावर नियंत्रण मिळवण्यासाठी आणि पर्यावरणपूरक प्रवासाला प्रोत्साहन देण्याचे पालिकेचे धोरण आहे. ठाणे महानगरपालिका ई-वाहन सुविधांवर भर देत आहे. याचाच भाग म्हणून महापालिका हद्दीत सार्वजनिक ई-वाहन चार्जिंग स्टेशन उभारण्याचा रखडलेला प्रकल्प आता मार्गी लागण्याच्या स्थितीत असून निविदा प्रक्रिया अंतिम टप्प्यात पोहोचली आहे. सध्या प्राप्त निविदांमधील तांत्रिक कागदपत्रांची छाननी सुरु आहे. महापालिकेच्या २०२२ मधील महासभा ठरावानुसार शहरातील ३० संभाव्य जागांचा अभ्यास करण्यात आला होता.

चार्जिंग स्टेशनची निविदा प्रक्रिया अंतिम टप्प्यात... ई-वाहनधारकांना दिलासा मिळणार

■ ठाणे। प्रतिनिधी,

शहरातील वाढत्या प्रदूषणावर नियंत्रण मिळवण्यासाठी आणि पर्यावरणपूरक प्रवासाला प्रोत्साहन देण्याचे पालिकेचे धोरण आहे. ठाणे महानगरपालिका ई-वाहन सुविधांवर भर देत आहे. याचाच भाग म्हणून महापालिका हद्दीत सार्वजनिक ई-वाहन चार्जिंग स्टेशन उभारण्याचा रखडलेला प्रकल्प आता मार्गी लागण्याच्या स्थितीत असून निविदा प्रक्रिया अंतिम टप्प्यात पोहोचली आहे. सध्या प्राप्त निविदांमधील तांत्रिक कागदपत्रांची छाननी सुरु आहे. महापालिकेच्या २०२२ मधील महासभा ठरावानुसार शहरातील ३० संभाव्य जागांचा अभ्यास करण्यात आला होता.

त्यापैकी १९ ठिकाणी चार्जिंग स्टेशन उभारणी व्यवहार्य असल्याचे स्पष्ट झाले. त्यानुसार सार्वजनिक-खासगी भागीदारी तत्त्वावर हा प्रकल्प राबविण्यात येणार आहे. या माध्यमातून उभारण्यात येणाऱ्या चार्जिंग केंद्रांमधून मिळणाऱ्या उत्पन्नातील १० टक्के हिस्सा महापालिकेला मिळणार आहे.

या प्रकल्पासाठी सुमारे १० कोटी ५० लाख रुपयांची गुंतवणूक अपेक्षित असून ती संपूर्ण खर्च निविदाधारकांकडूनच करण्यात येणार आहे. तसेच महापालिकेला प्रति युनिट किमान १ रुपया दराने जास्तीत जास्त महसूल देणाऱ्या संस्थेची निवड केली जाणार आहे. तांत्रिक पडताळणीनंतर पात्र

निविदाधारकांची अंतिम निवड करून पुढील प्रक्रिया राबवली जाईल.

चार्जिंग स्टेशन उभारण्यासाठी निवडलेल्या ठेकेदाराला महापालिकेकडून ४ ते ५ मीटर रुंद आणि २० ते ३० मीटर लांबीची जागा १० वर्षांसाठी उपलब्ध करून दिली जाणार आहे. उभारणीपासून संचालन, देखभाल, वीजजोडणी, आवश्यक परवानग्या आणि सुरक्षेची जबाबदारी संबंधित ठेकेदारावर राहणार आहे. पहिल्या तीन वर्षांचा लॉक-इन कालावधी निश्चित करण्यात आला असून, चार्जिंग दर केंद्र सरकारच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार ठरवले जाणार आहेत.

■ नोपाडा, कोपरी, दिव्यात चार्जिंग स्टेशन उभारणार
दरम्यान, शहरातील नोपाडा-कोपरी, उधळसर, वामाळे इस्टेट, लोकमान्य सावरकर नगर, वर्तक नगर, माजिवाडा-मानपाडा, कळवा, मुंजा आणि हिला या भागांमध्ये ही चार्जिंग स्टेशन उभारण्यात येणार आहेत. त्यामुळे ई-वाहनधारकांसाठी चार्जिंगी सोपे अधिक सुलभ होणार असून, ठाणे शहर हरित वाहतूकीकडे एक पाऊल पुढे टाकणार आहे.

चार्जिंग स्टेशन उभारण्यासाठी निवडलेल्या ठेकेदाराला महापालिकेकडून ४ ते ५ मीटर रुंद आणि २० ते ३० मीटर लांबीची जागा १० वर्षांसाठी उपलब्ध करून दिली जाणार आहे. उभारणीपासून संचालन, देखभाल, वीजजोडणी, आवश्यक परवानग्या आणि सुरक्षेची जबाबदारी संबंधित ठेकेदारावर राहणार आहे. पहिल्या तीन वर्षांचा लॉक-इन कालावधी निश्चित करण्यात आला असून, चार्जिंग दर केंद्र सरकारच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार ठरवले जाणार आहेत.

विरारच्या जीवदानी डोंगरावर साकारला अनोखा प्रकल्प

■ वसई। प्रतिनिधी,

विरारमधील जीवदानी देवी मंदिर परिसरात १५०० फूट उंचीवर उभारलेली काचेची गॅलरी लवकरच पर्यटकांसाठी खुली होणार आहे. अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करून तयार करण्यात आलेला हा महाराष्ट्रातील पहिलाच प्रकल्प असल्याचे हे स्थळ नागरिकांसाठी आकर्षण बनले आहे. विरार पूर्वेला वसलेल्या जीवदानी देवी मंदिर परिसरात मंदिर संस्थानकडून काचेची गॅलरी उभारण्यात आली आहे. धार्मिक स्थळसोबत पर्यटनाला चालना देण्याच्या उद्देशाने हा प्रकल्प साकारण्यात आला आहे. समुद्रसपाटीपासून सुमारे १५०० फूट उंचीवर ही गॅलरी उभारण्यात आल्याने येथून परिसराचे विहंगम दृश्य पाहता येणार आहे. ही गॅलरी सुमारे ३० मीटर परिघाची असून ती विशेष

हार्डवेअर काचांचा वापर करून तयार करण्यात आली आहे. यासाठी आठ बाय आठ फूट आकाराच्या आणि ३९ मिमी जाडीच्या काचा वापरण्यात आल्या आहेत. एका काचेवर सुमारे ५० जण उभे राहू शकतात, तर संपूर्ण गॅलरीची साडेतीन टन वजन पेलण्यास सक्षम आहे. एकावेळी सुमारे २०० पर्यटक या गॅलरीत फिरू शकतात. डोंगराच्या पायथ्यापासून एवढ्या उंचीवर या काचा नेणे हे मोठे आव्हान होते. यासाठी तीन क्रॅन आणि रोपचेचा वापर करण्यात आला. पायथ्यापासून टेरसपर्यंत काचा पोहोचवून त्यानंतर विशेष क्रॅनच्या सहाय्याने त्या अचूक ठिकाणी बसवण्यात आल्या. या संपूर्ण प्रकल्पासाठी सुमारे ८४ लाख रुपयांचा खर्च करण्यात आला आहे. त्यामध्ये काचांसाठी मोठा खर्च करण्यात आला असून विशेष क्रॅन तयार

“जीवदानी देवीच्या दर्शनासाठी येण्या भाविकांना देवदरानासोबत निरुपचार आनंदी अनुभवाता याबा, या उद्देशाने ही काचेची गॅलरी उभारण्यात आली आहे. लवकरच तिचे लोकार्पण करून ती पर्यटकांसाठी खुली करण्यात येईल.”

■ पंजज ठाकूर, उपाध्यक्ष, जीवदानी देवी मंदिर ट्रस्ट, विरार
करण्यासाठीही निधी खर्च करण्यात आला. २०२५ मध्ये या कामाची सुरुवात करण्यात आली होती आणि फेब्रुवारी अखेरीपर्यंत गॅलरीचे बांधकाम पूर्ण करण्यात आले आहे. सध्या सुरक्षा व्यवस्था आणि रोपणाईची कामे सुरु आहेत. या गॅलरीतून विरार ते अनारळ किनारपट्टी तसेच उत्तन ते सफळेपर्यंतचा हिरवागार परिसर पाहता येणार आहे. विशेषतः सूर्यास्ताने वेळी दिसणारा नजारा पर्यटकांसाठी आकर्षण ठरणार आहे. महाराष्ट्रात अशा प्रकारची ही पहिलीच काचेची गॅलरी असल्याने विरार परिसरात पर्यटनाला मोठी चालना मिळण्याची अपेक्षा व्यक्त केली जात आहे.

जोतिबा मंदिर विकास आराखड्याच्या दुसऱ्या टप्प्याला ‘सुप्रमा’

२५२ कोटींच्या कामांचा मार्ग मोकळा... ऐतिहासिक वारसा जपत पायाभूत सुविधांचे जाळे तयार करणार

■ मुंबई। प्रतिनिधी,

दख्खनचा राजा श्री क्षेत्र जोतिबा मंदिर परिसराचा कायापालट करण्यासाठी विकास आराखड्याच्या दुसऱ्या टप्प्यातील कामांना राज्य सरकारने सुधारित प्रशासकीय मान्यता (सुप्रमा) दिली आहे. या निर्णयामुळे दुसऱ्या टप्प्यातील १७० कोटी ४९ लाख रुपयांच्या कामांसह एकूण २५२ कोटी ९ लाख रुपयांच्या विकासकामांचा मार्ग आता मोकळा झाला आहे.

नियोजन विभागाने यासंदर्भातील शासन निर्णय (जीआर) नुकताच निर्गमित केला असून, तीर्थक्षेत्र विकास आराखड्यांतर्गत ही कामे तातडीने मार्गी लागणार आहेत. श्री जोतिबा डोंगराचे धार्मिक महत्त्व आणि दरवर्षी वाढणारी भाविकांची संख्या लक्षात घेता, या परिसरात पायाभूत सुविधांचे जाळे विणण्यासाठी हा विस्तृत आराखडा तयार करण्यात आला आहे. दुसऱ्या टप्प्यात प्रामुख्याने भाविकांची सुलभता, पर्यावरण

रक्षण आणि ऐतिहासिक वारसाचे जतन यावर भर देण्यात आला आहे. यामध्ये सर्वाधिक २० कोटी २१ लाख रुपये खर्चून डोंगरावरील जुन्या पायवाटांची डागडुजी व रंदीकरण केले जाणार आहे. तसेच, जोतिबा मंदिराच्या मुख्य यात्रा ठिकाणचे (सेंट्रल प्लाझा) दुरुस्ती व विस्तारीकरण करण्यासाठी १६ कोटी ३६ लाख रुपयांची तरतूद करण्यात

आली आहे. भाविकांच्या सुरक्षेसाठी आणि गदीच्या नियोजनासाठी आपत्ती व्यवस्थापन कक्ष, सीसीटीव्ही नियंत्रण केंद्र, पोलीस कक्ष आणि देवस्थान व्यवस्थापन कार्यालयाची उभारणी केली जाईल.

ऐतिहासिक वारसा जपण्याच्या दृष्टीने शाहूकालीन हुजुरवाडा इमारतीचे संवर्धन करून तिथे पुरातन दस्तावेज माहिती

केंद्र उभारले जाणार आहे. विशेष म्हणजे, देवाच्या मानाच्या अश्वासाठी आणि उंटंसाठी स्वतंत्र निवासाची व्यवस्थाही या प्रकल्पात समाविष्ट आहे. सांडपाणी व्यवस्थापनासाठी मोठा निधी डोंगरावरील पायाभूत सुविधांमध्ये सांडपाणी व्यवस्थापनासाठी १५ कोटी ३ लाख रुपये, तर कायमस्वरूपी पाणीपुरवठा योजनेसाठी १० कोटी ७४ लाख रुपये खर्च केले जाणार आहेत. तसेच पर्यावरणाचा समतोल राखण्यासाठी ५ मेगावॉटचे सब-स्टेशन व सोलर प्लांट उभारण्यात येईल.

भाविकांच्या निवासासाठी कम्प्युनिटी हॉल, प्राथमिक आरोग्य केंद्र, अन्नछत्र आणि वाहनतळांची सुविधाही विकसित केली जाणार आहे. कुशिरि ते गायमुख तलाव या पादचारी मार्गाचा विकास आणि श्री यमाईदेवी मंदिर परिसरातील सुविधा केंद्रांमुळे भाविकांच्या प्रवास अधिक सुखकर होणार आहे. वृक्षारोपणासह बाधित वृक्षांच्या पुनरोपणासाठी ५ कोटींची तरतूद करण्यात आली आहे.

झाडाला बांधलेली दोरी सुटली आणि... सख्ख्या भावंडांवर काळाचा घाला

■ सोलापूर। प्रतिनिधी,

सोलापूर तालुक्यातील औज मंदूप परिसरात एक हृदयदाहक घटना घडली आहे. अंकलगी वस्तीवरील शेततळ्यात बुडून २ सख्ख्या भाऊ-बहिणीचा मृत्यू झाला आहे. या घटनेनंतर संपूर्ण सोलापूरत हळहळ व्यक्त केली जात आहे. ही घटना दक्षिण सोलापूर तालुक्यातील कारकल येथे घडली आहे. श्रवण संतोषकुमार अंकलगी (वय १५) व श्रावणी संतोषकुमार अंकलगी (१०), असं मृत्यू झालेल्या बहीण-भावाचं नाव आहे.

मृत्यू झालेल्या बहीण-भावाचे वडिल संतोषकुमार अंकलगी यांचं काही वर्षांपूर्वी अपघातात निधन झालं. त्यानंतर आई उषा संतोषकुमार अंकलगी या दोन्ही मुलांबरोबर कारकल येथील शेतार राहत होते. नात, नातू शेततळ्यात जाऊन खूप वेळ झाले तरी त्यांचा पोहण्याचा आवाज येत नसल्यानं आजू महादेवी कोळी शेततळ्याकडे गेल्या असता श्रवण आणि श्रावणी पाण्यात बुडाल्याचे दिसले. आजूने

नेमकं काय घडलं?

शुक्रवारी म्हणजेच १२ एप्रिल २०२६ रोजी उषा अंकलगी या कामानिमित्त सोलापूरला गेल्या होत्या. मुलगा श्रवण हा शाळेला सुट्टी असल्यानं विचूवरून घरी कारकलला आला होता. दुपारी दोड्या दूरम्यान श्रवण आणि श्रावणी शेततळ्यात पोहण्यासाठी गेले यावेळी शेततळ्यातून बाहेर पडता यावं, यासाठी त्यांनी झाडाला दोरी बांधून ती कमरेला बांधली होती. मात्र, दुर्दैवानं झाडाला बांधलेली दोरी सुटली आणि दोघेजण पाण्यात बुडू लागले. पण, त्यावेळी त्यांना वाचविण्यासाठी कोणीच नव्हते.

आरडाओरडा केला. त्यांचा आवाज ऐकून विद्यानंद वालीकर यांनी घटनास्थळी धाव घेतली. यावेळी शेजारील मल्लिकार्जुन सोनीग, महादेव कांबळे आणि वालीकर या तिघांनी शेततळ्यात उडी घेऊन श्रवण व श्रावणी यांना बाहेर काढलं.

दोन्ही चिमुकले बेशुद्धावस्थेत आढळून आले. उपचारासाठी मंदप ग्रामीण रुग्णालयात आणण्यात आले असता डॉक्टरांनी त्यांना तपासून मृत घोषित केलं. याचा अधिक तपास पोलिस हवालदार विठ्ठल विराजदार हे करित आहेत.

या घटनेमुळे अंकलगी कुटुंबावर दुःखाचा डोंगर कोसळला आहे. काही वर्षांपूर्वीच या मुलांच्या वडिलांचे अपघाती निधन झाले होते. वडील नसल्यामुळे आई आणि आजूने मोट्या कष्टाने या दोन्ही मुलांचा सांभाळ केला होता. मात्र, काळाने घाला घातल्यानं दोन्ही मुले एकाच वेळी हिरावली गेली. या घटनेमुळे औज मंदूपसह संपूर्ण दक्षिण सोलापूर परिसरात हळहळ व्यक्त केली जात आहे.

हे दैनिक मालक, मुद्रक, प्रकाशक व संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक यांनी सोमाणी प्रिंटींग प्रेस, कार्यालय - गाला नं. ४, एन. के. इंडस्ट्रियल इस्टेट, प्रवासी इंडस्ट्रियल इस्टेटच्या बाजुला, गेट नं. २, गोरेगाव (पूर्व) मुंबई ४०००६३ (महाराष्ट्र), येथे छापून रुम नं. १०३, कुणाल कुटीर बी बिल्डींग, नवघर रोड, हनुमान मंदिराजवळ, भाईंदर (पूर्व), जि. ठाणे ४०११०५ (महाराष्ट्र) येथे प्रसिद्ध केले. संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक, पीआरबी कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी यांची राहिल, सर्व वाद आणि दावे ठाणे न्यायालयीन कक्षच्या आधील राहतील. (या वर्तमानपत्रात प्रसिद्ध होणाऱ्या बातम्या / लेख / जाहिराती यांची जबाबदारी संबंधीत वार्ताहर, लेखक, आणि जाहिरात प्रतिनिधी यांच्यावर राहिल.) भ्रमणवृत्ती - ७४००००१४७४. Email : marathiekikaran2021@gmail.com

Printed, Published and Owned by Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik. Printed at SOMANI PRINTING PRESS, OFFICE - Gala No. 4, Near N.K. Industrial Estate, Near Pravasi Industrial Estate, Gate No.2, Goregaon (E), Mumbai 400 063, Maharashtra, Published at Room No. 103, Kunal Kutir, B Building, Navghar Road, Near Hanuman Mandir, Bhayander (East) Dist - Thane, PinCode 401 105, Maharashtra. Editor : Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik, Mo.7400001474, Email Id : marathiekikaran2021@gmail.com